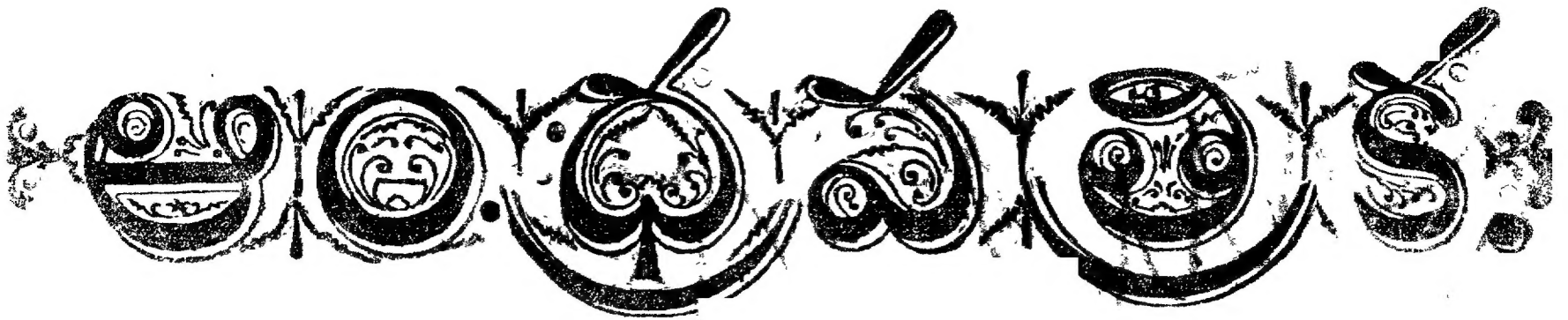

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడిచిత్రక 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

3/0952 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, అమాధమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

No. 102
సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాకోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

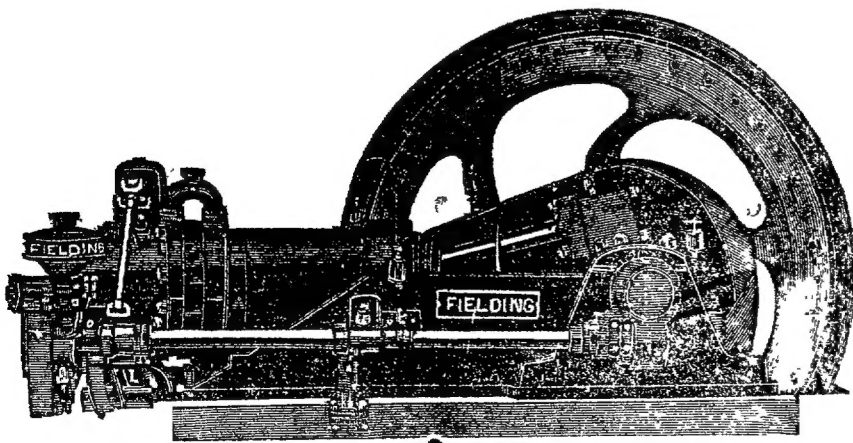
చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింటు నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, పొంభాయి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటుంటు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే
పూర్వ కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

తెలంగాణ
నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో., పోస్టుబాక్సు
నెం 203 రు.
12, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

(953) వెల్లింగుటన్ సినిమా

26.7.24 శనివారమునుండి 1.8.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 కూడ గలదు
డిబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది ఒరిగాన్
ట్రయల్ ఐదవవారము ఎడ్మిస్ట్రోలో అద్భుత
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగకు మొదలగు
నవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు గూడ చూప
బడును. (6 భాగములు)

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువల్లికేణి

26.7.24 తేది శనివారమునుండి 1.8.24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3.15 కూడగలదు
రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.
1 కాపైన్ కిడ్నల్ ఎడ్మిస్ట్రోలో 2 స్టార్ ఫిల్మ్స్
అందరికిని ఇష్టమైన ఎడ్మిస్ట్రోలో కంపెనీ సుప్రసిద్ధమైన
ద్రామా నిజయ బొంబాయిలో ఆరువారముల వరకు
వరుసగా ప్రదర్శింపబడినది.

కావలెను

ఆంగ్లజిల్లాలకు ఇన్నురెన్సు ప్రతినిధులు కావలెను.
మంచి అనుభవముగలవారు, రు 500-1000 వరకు ఫిర్యాదు
కట్టుటకు శక్తి గలవారు మాత్రము దరఖాస్తులను పంపున
వలెను. మంచి ప్రతిభలము, జీతము, కమీషను మొదలగునవి
గలవు. వివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
The East & West Assurance Co. Ltd,
65 Apollo Street,
Fort, Bombay.

మనోజులు, అంధులు, తిక్కాకార్యాలయము - చెన్నపురి

జ్యోతిషాభివందన లేఖ

సూక్ష్మప్రయస్కాచన

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరపు ప్రాశస్త్యమును జేయి సోమేశ్వరరావుగారి అద్భుతజ్యోతిషము సూక్ష్మప్రయస్కాచన సరిగా రుజువుయ్యచుండుట.

ఆర్య, మాపురముచంగల శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిష మందిరము ప్రాశస్త్యమును జేయి సోమేశ్వరరావుగారు "సూక్ష్మప్రయస్కాచన" అను శీర్షికతో కర్నూటాంధ్ర సాహిత్యములను 8 వ తేదీ ఏప్రిలు 1924 సం॥ పు ఆంధ్రపత్రికలోను విపులముగాను సప్తమముగాను 1 వ తేదీ మేయి 1924 ఆంధ్రపత్రికలోను ప్రకటించియుండిరి. అందు చాల సరిగా వారు వ్రాసిన ప్రదేశములలోను కాలములలోను జరిగినవని గమనించుటకు యెంతయు సంతోషించుచున్నాము. మిగిలిన ఘట్టములకుఁ జరుగగలవని నమ్మకమును వారి అద్భుతజ్యోతిషమునందలి నమ్మకమును మాకు హెచ్చుచున్నది. ఏప్రిలు 17 న తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడిన భూకంపము మేయి 31 వ తేదీ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన భూకంపము జూన్ 31 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రిక భూకంపము. జూలయి 5 వ తేదీ ఆంధ్ర పత్రిక భూకంపము మరియుతరపత్రికలలో ప్రకటింపబడిన భూకంపవార్తలు గమనించునది. 12 ఏప్రిలు ఆంధ్రపత్రిక సోమియట్టులపై తిరుగుబాటు హిందూపత్రికలో ప్రకటింపబడిన పోర్చుగల్ విప్లవము చదువునది. మరియు మేయి 6 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రిక అట్లాంటిక్ లో వున్న 30 జూన్ ఆంధ్రపత్రిక భూకంపము నుడిగాలివనలే. లేదును నవ్వించుచునది. బ్రిటన్ ప్రాన్సు మొదలగు రాజ్యాంగముల మార్పులను తరుచు వార్తాపత్రికలవలన తెలిసియేయున్నవి. మరియు జూలై మాసమునకు మొదటిపాదము పూర్తియై గ్రహములకు కూర్బలము హెచ్చునని వ్రాసియేయుండిరి. జూలై 5, 9, 18 ఆంధ్రపత్రికలలో మరాఠీ తిరుగుబాటు, జూలై 11 యిటలీ దురాగతము, జూలై 18 సాఫీపాటు తిరుగుబాటు చూచునది. చెన్నపురి రాజధానికికూడ నదీప్రమాదములును, భూకంపములును అగ్నిప్రమాదములును సప్తమముగా వ్రాసిరి. మన చెన్నపురి రాజధానికి భూకంపములు కలిగి చాలకాలమైన పని వినిపిడి. ఈ సరి మనరాజధానికి భూకంపము కలుగునని మేము ఎరిగియున్నంతవరకు ఎవరును వ్రాసియుండలేదు. చెప్పియుండలేదు. అందుచే చాలమంది, ఈవిషయమును ఆంధ్రపత్రికలో చదివినపుడు అట్లు జరుగవని అశవ్యక్తము కలిగియుంటిమి. ఇప్పుడు 21, 22, 23, 24, జూలై తేదీల వార్తలు కావేరవరకు, పశ్చిమతీరనదులవరకు భూకంపములు, అగ్నిపత్యత విజృంభణ బర్మాలోని నదుల వరదలు చదివినప్పుడు జ్యోతిషము అసత్యము కాదనియు ప్రమాణశాస్త్ర మరియు సమ్యక్ ప్రాశస్త్యముగారి దూరదృష్టిని మే మెంతయు కొనియాడుచున్నాము. ఇప్పుడు కలుగుచున్న వరదలు ముందెన్నడు కనిపిని యెరుంగనివి అని వార్తలే నారు వ్రాసిన అక్షరముల ప్రకారము తెలుపుచున్నవి. కావున సకలజనులును శ్రీరాం ప్రసాద్ జ్యోతిష మందిరము వారు వ్రాసిన సూక్ష్మప్రయస్కాచనను చదివి లాభమును పొందుదుగాకయని కోరుచున్నాము.

భీమవరం, } వేలూరి వెంకటరామయ్య,
26-7-24. } భమిడిపాటి సూర్యనారాయణ,

నరసాపురంతులూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘ తృప్తియమహాజనసభ

ఈ సభ నరసాపుర గ్రామమందలి శ్రీ వై. యస్. కె. బి. నాబకసమాజమువారి హాలునందు ది 2-8-1924 సం॥ రం శనివారము, ఉదయము 8 గంటలు లగాయతు సాయంకాలమువరకు కృష్ణాడిస్ట్రిక్టుబోర్డు సభ్యులును నరసాపురం తాలూకాబోర్డుసభ్యులును అను మహారాజశ్రీ తాళ్లూరి నారాయణ స్వామిగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమగును. కాన తామంద రీసభకు విచ్చేసి జయప్రదముగా జరుపగలదులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

నరసాపురం } కొప్పర్తి భానుమూర్తి,
26-7-24 } ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.
భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు,
కార్యదర్శి,

తమాషాలు

మ రు పు

చిచ్చగాడు:— ఏడుగురు పిల్లలకు అన్నం బెట్టాలి మన రాజా, యీ కరువుకాలంలో.

ఇంటియజమాని:— చెనుక వచ్చినపుడు, నీకు అయిదు గురుపిల్లలే నంటివిగామా.

చిచ్చగాడు:— నిజమే. మరునాడు అన్నంతినేప్పుడు లెక్కబెట్టేటప్పటికి, ఏడుగురు కనిపించారు బాబూ.

స ల హా

ఉపన్యాసకుడు:— కొన్ని దేశాలలో, స్త్రీలకు పురుషులసంఖ్య హెచ్చుగా ఉన్నదని ఒక శాస్త్రవేత్త వ్రాశాడు. (నవ్వుతూ) ఇక్కడిస్త్రీలు కొందరు అక్కడకు పోతే బాగుంటుందని, నా గలహా.

ఒకస్త్రీ (కోపంతో):— మీ ఉపన్యాసానికి రావడం నాదేవు. (అని గబగబ బయటకు బోవుచుండును.)

ఉపన్యాసకుడు:— అయ్యో, నేను చెప్పింది ఇంత తొందరగా జరగవలెనని నా ఉద్దేశంకాదు.

ని రా శ

రోగి:— ఇక నాకు జబ్బు కుదరదండి.

డాక్టరు:— అంత భయపడుతారేం. ఇది ప్రమాదమయిన జబ్బుకాదు. చెనుక నాకు ఇట్లాంటిరోగమే వచ్చి కుదిరింది. నేనిప్పుడు ఎంత బలంగాఉన్నానో చూడండి.

రోగి:— అవునుగాని, అప్పుడు మీకు మంచిడాక్టరు దొరికాడుకాబోలు.

చోటుంది

రామయ్య:— ఏమండోయి, మీరు సభకుపోలేదేం?

సోమయ్య:— అక్కడకు వెళ్లేవాళ్లందరు దొంగలు. చెప్పినట్లు చేసే వా రొక్కరూలేరు.

రామయ్య:— మీకేం భయమక్కరలేదండి. ఇంకొక్కరి కక్కడ చోటుదొరకకపోదు.

ఫీ జా

న్యాయవాది (ముద్దయితో):— అయితే, ఏంఫీజిస్తావు?

ముద్దయి:— నాదగ్గర సామ్యులేదండి. బస్తాధాన్యం, కొంత పాత్రసామానుమాత్రం నావద్దఉన్నవి.

న్యాయవాది:—పోనీ, చాలులే. నీవు చేసినసేరమేమిటి?

ముద్దయి:—ధాన్యం, పాత్రలు ఎత్తుకువచ్చానని కేసు దెచ్చారు.

వ రీ తు

సాక్షి:—నాకు చెప్పడండి.

సీ డు:— ఇప్పుడు నేను చెప్పింది వినబడ్డదా, లేదా?

సాక్షి:— వినబడలేదండి.

సం దే హం

అవ్వలదారుడు:—నీవు ఎంత సామ్యులగులవు?

తాకీదారుడు:—లాటరీటికెట్టు ఇవ్వాలనే కొన్నానండి.

వ ర్ణ న

నే హితుడు:— పెండ్లయి రెండేండ్లు అయినవిగద. ఇప్పుడెట్లావున్నావు?

మార్యారావు:—క్రొత్తరోజులలో, నేను చెప్పడం, నాభార్య వినడం జరిగేది. తరువాత నాభార్యచెప్పడం, నేను వినడం జరిగింది. ఇప్పుడు మేమిద్దరం కలిసి మాట్లాడుతుంటే, ఇరుగుపొరుగువాళ్లంతా వింటున్నారు.

ఉ త్తరువు

బండివాడు:— బండిలో, చచ్చిన పిల్లి కనుపించిందండి.

పోలీసుకాన్స్టేబులు:—దానిని పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకొనిపో. మూడుమాసాలలోగా ఎవరిదో తెలియకపోతే, నీడే అవుతుంది.

ప్ర శ్న

ఇనస్పెక్టరుగారు చాలాప్రశ్నలు వేసిరి. విద్యార్థులకు విసుగుపుట్టెను.

ఇనస్పెక్టరు:—మిమ్మును ఇన్నిప్రశ్నలడిగినాను. మీ చెవరయినా ఒకప్రశ్నను నన్నడగండి, చూదాం.

ఒకపిల్లవాడు:—మీరు ఏరయిలుమీద ఉరికిపోతారండీ?

సందిగ్ధం

వకీలు:—జవాబు సరిగా చెప్పవల్య. అడిగినదానికి మాత్రంబదులు చెప్ప. సందిగ్ధంగా జవాబు చెప్పవద్దు.

సాక్షి:—అట్లా అంటారేం, నేను కల్లుతాగడంమానివేసి, ఏడాదికి పయిగా అయిందండి.

కృతజ్ఞత

ఉపన్యాసం ఆఖరయ్యేలోగా. సభికులందరూ వెళ్లిపోయిరి. ఒక్కడుమాత్రం లింట్టున్నాడు.

ఉపన్యాసకుడు:—అగ్యూమెంట్ నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీరు ఉపన్యాసం అయిందాకా, కూర్చున్నారు.

ప్రేక్షకుడు:—కృతజ్ఞత కవకాశం లేవండి. నన్ను రెండో ఉపన్యాసకుడుగ ఉండమంటే, కనిపెట్టుకున్నాను.

కారణం

కొనేవాడు (కోపంతో):—ఇవి "నేస్తీ" నిష్పాపెట్టే లంటిరే. ఒక్క పుల్లా మండదేమయ్యా?

వర్తకుడు:—అందుకనే దాని కాశేరొచ్చింది. వీనివల్ల ఎట్టి ఉపద్రవం ఉండదు.

వరో దా

భార్య:—మికేదో గొప్పవరోదా నమ్మించని చెనుక చెప్పియుంటిరే.

నివంటిదానికి భర్తగా ఉండటంకంటే ఎక్కువవరోదా ఏం ఉంటుంది?

జ వా బు

ఉపాధ్యాయుడు:— నీవు పుట్టిందక్కడ?

విద్యార్థి:— కృష్ణాజిల్లా.

ఉపాధ్యాయుడు:— ఏభాగం.

విద్యార్థి:— ఒళ్లంతాను.

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యును. పండ్లనొప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాయుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మూలకల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది
1 డబ్బీ 0.2-3. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను. 1.4-0
నెం.1 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి తిరునల్లికేడి మృదాను.

ప్ర క ట న

ఏలూరు డిప్యూటీకలెక్టరుగారి కోర్టులో

S S. No 236-1920

వా క లు:—

1. శ్రీరాజాకమదన వెంకట వరదరాజ శోభనాద్రి రావు ఒహద్దరు జమీందారుగారు. 2. శ్రీరాజా కమదన వెంకటరామరావుఒహద్దరు జమీందారుగారు.

ప్రతివాదులు:—

1. పసుపులేటి తాతయ్య, 2. యీ సోమలింగం 3. యీ సీతారామయ్య 4. యీ కోటిలింగం 5. యీ వీరన్న 6. యీ నాగభూషణం 7. యీ అవియ్యరాజు మైనరయినందున గార్డియన్ అన్న 1 ప్రతివాది.

సదరుదావాలో భూములను కొల్లలువేయుట జగ్గరా పనులు జరిగించి రిపోర్టుచేయుటకుగాను దిగువ సంతకంచేసిన నన్ను కమిషనరుగా సదరుకోర్టువారు అప్పాయింటుమెంటు చేసినారు. సదరు దావాప్రదేశమును కొల్లలు వేయుటకు 11.8.1924 తేదీనుండి ప్రారంభించబోవుచున్నాను. కనుక యాదావాలోని పార్టీలు సదరు 11-8-24 తేదీనాటికి దావా ప్రదేశములకు తాముగాని తమతరపున యేజంట్లనుగాని పంపించి హాజరయివుండి పని జరిగించు నగలందులకు కోరబడుచున్నారు.

యల్లంరాజు వేంకటకృష్ణయ్య, కమిషనరు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1.కి 12 మాత్రలు వెల యీ 0-8-0.

కలరా ప్లేగులతో ఒకవిధమైన అంటుకాణ్యము.

కలరా తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తిలక్ విప్రవిద్యాలయము వర్ణిపాడు

ఈనెల 28 తేదీ వర్ణిపాడు గ్రామమున శ్రీ చతుర్వేద్యుల రాఘవయ్యగారిచే స్థాపితమైన తిలక్ విప్రవిద్యాలయమున తిలక్ జన్మదినవర్ధింతి మహోత్సవమును మిగుల వైభవముతో జరిపిరి. ఉదయముననే విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు వెంట పినాకినీ స్నాన మాచరించి, తిలక్ పటమును గ్రామవీధుల యందు భజనలతో ఉత్సవముజరిపిరి. మధ్యాహ్నమున విద్యాలయమునందు బాలు రెల్లరును కూడి ప్రార్థనలు జరిపిరి. ఈ వర్ధంతిమహోత్సవమున పాల్గొనుటకై నెల్లరునుండి శ్రీయుతులు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య, పోలవరపు గోవిందరావు, మన్నేపల్లి హనుమంతరావు, గార్ల విచ్చేయియండిరి. వీరును బాలురతో ప్రార్థనలుజరిపిరి.

బహిరంగసభ

సాయంకాలము 4 గంటలమీదట గ్రామమగ్యమున శ్రీయుత ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి ఆధిపత్యమున నొక బహిరంగసభ జరిగెను. గ్రామస్థులు, స్త్రీలు, పురుషులు, పంచములతోసహా సభకు విచ్చేయియండిరి. సత్కారహవాసులును, అనేక గ్రంథములు జదివి విషయమును చక్కగ త్రోడీకరించి తిలక్ జీవితము ఉపన్యాసములు అను గ్రంథమును సామాన్య జనులకు అర్థమగునట్టి మాధుర్యమైన శైలియందు రచియించిన సుప్రసిద్ధగ్రంథకర్తల నగు శ్రీ మానికొండ సత్యనారాయణ బ్రాహ్మణులు తిలక్ భగవానుని గుణగణములగుర్చి సంగ్రహముగ నుపన్యసించిరి. ఆనాటి రాజకీయపరిస్థితులను వివరించి, భారతదేశమునకై, స్వవిషయముల నెంతమాత్రమును పాటింపక ఆ తిలక్ సహారాజు ఒనరించిన అఖండత్యాగమును వివరించి, వారి దేశభక్తిని మిగుల కొనియాడిరి. ఈనాడు గాంధీమహాత్ములు తెలుపుచున్న అసహాయాద్యమ కార్యక్రమము, అసగా జాతీయవిద్య, కోర్టులు, కాసనసభ బహిష్కారములు, స్వదేశీ ప్రోత్సాహము, విదేశీ బహిష్కారము, అస్పృశ్యత మున్నగు వానిని, బాలగంగాధరదే బోధించియుండెననియు, కాని ప్రజల అంధకారముననుండి స్వరాజ్యమన నెట్టిదియో యిసుమంతయేని గ్రహించునట్లుచే, ఆకార్యక్రమమును సాధింపుటకు లోకమాన్యునికి వీలుగలుగక పోయెననియు తెలిపిరి. జాతీయవిద్య ప్రోత్సహించుటకై పూనాయందు ప్రత్యేక కళాశాలను స్థాపించి, అందు తాము కొంతకాలము పండితులుగ నుండి, జీవనార్థ మావశ్యకమగు వేతనమును పుచ్చుకొనుచు బాలురకు విద్య గరపుచుండిరిని.

మతీయు అనేక విషయములగుర్చి కాశ్రమి గారు ముచ్చటించుచు 'స్వరాజ్యమే మన జన్మహక్కు' అను భావములను హైందవుని మనములందు బీజములనాటిన మహాత్యగి, ఈ వీరపురుషుడే యని నిరూపించిరి.

ఈ లోకమాన్య దనుభవించిన కష్టములను శ్రీ కాశ్రమి గారు వివరించుచుండ, సభకు లనేకులు కంట నీరు పెట్టసాగిరి. శ్రీ చతుర్వేద్యుల రాఘవయ్యగారు ఆదినమంతయు గోడుగోడున దుఃఖించుచునే యుండిరి.

శ్రీ కాశ్రమిగారి తర్వాత చతుర్వేద్యుల రాఘవయ్యగారు ను, దిగుమర్తి హనుమంతరావు, సి. వి. కృష్ణ మున్నగువారు కొంత ముచ్చటించిరి. దిగుమర్తి శ్రీ హనుమంతరావుగారు తిలక్ భగవానుని కంతటి రాజకీయదూరదృష్టి లేదనియు, గాంధీమహాత్ముడే తిలక్ భగవానునికన్న ఉన్నతపురుషుడనియు, తిలక్ సహారాజు గాంధీమహాత్ముని బహిష్కార కార్యక్రమమును ఏమాత్రమును ఆచరణయందు తెట్టలేదనియు, అన్నిటి యందును ఓడిపోయెననియు, ప్రజలు కష్టపడి సంపాదించి యోసంగిన ప్రవ్యమును సీమలో ప్రీతి కాన్పియెదుట తమ తమ వాదించుటకై వెచ్చించెననియు కొన్ని యాలోచనలు వెల్లివారి రాజకీయదూరదృష్టిని ఖండించిరి. శ్రీ చతుర్వేద్యుల వెంకటకృష్ణగారును హనుమంతరావుగారి యభిప్రాయములతో నేకీభవించిరి.

శ్రీ చతుర్వేద్యుల రాఘవయ్యగారు హనుమంతరావు గారిని యెదిర్చి మట్లాడిరి. గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమము యొక్క జయపజయముల నంతర్వరలో చర్చింప వీలులేదని యు, 1920 వ సంవత్సరమున వారి బహిష్కారప్రచారమును ఆనాదించుచున్నారని యనుచులు, నేడు వారిని వీడిపోయి యున్నారనియు, ప్రభుముగ అదిహూడ తేలగలదనియు చెప్పి చూర్చిండిరి.

జాతీయ పాఠశాలలు

ఉపాధ్యాయుల దుర్గతి

గాంధీమహాత్ముడు ఈవారపు ఎంగుండ్డియాలలో

ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఒక జాతీయపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు అజిల్లా లోని జాతీయపాఠశాలల పరిణామస్థితిని వర్ణించినవిదప అచ్చట నున్న పదునాల్గింటిలో ఏడు అంతరించినవనియు మిగిలినవి కూ లిపోవుచున్నవనియు, విద్యార్థుల సంఖ్య రెండు వేలనుండి అయి దువందలవరకు తగ్గిననియు చెప్పి ఇంకను ఇట్లు వ్రాయు చున్నాడు:—

“నిజముగా పక దెల్పెదను. మేము జాతీయపాఠశాలలో

ఉపాధ్యాయులము మాటుంబుములు సగము తిండిదీని మాడు చున్న సంగతి తెలుసుకొనినపుడుమా బుణ భాతమును గూర్చి తలచుకొనినపుడుమా గుండె నీ రైపోవును. ఇంత అప్పులలోబడి కష్టము లనుభవించుట మంచిపనియా, తెలివితప్పువయా అని అనుమానము కలుగుచుండును. ఇట్లు కడుపుమాడుచు ఉపాధ్యాయ త్వము చేయుటకన్న ఇతర విధముల ఏదైన దేశసేవ చేయుట యుక్తమకాదా అని తోచుచుండును. ఈ ఉపాధ్యాయులు దేశమాతపిలుపు నాలించి ఎక్కువ లాభకరములగు ఉ శ్యాగముల వదులుకొని వచ్చిరని యీ సందర్భమున చెప్పు చున్నాను.”

ఈ విషయవైతములను విని మనము భయపడ న కక్కరలేదు. ఎంతయో కష్టపడిగాని దేశములుకాలేదు. ఎప్పుడో ఏకాలమునాటికో ప్రజాయుత ప్రభుత్వము వచ్చునని ఆశతో నైనకనిరంకుశాధికారముకు లొంగియుండుటకన్న దండధరుల మై విప్లవము గావించి మక్షికములవ తమాడియ న ను పోవలెను. తేదా సహానమతో పడవలినకష్టము లన్నిటిని పడి, ఆత్మగౌరవము గల స్వతంత్రదేశముగ పరిణామము గాంచవలెను. అవిలేఖరి వ ర్ణించిన కష్టములను అనుభవించినపుడే తన్నివారణాసిపాయ ము గాన్పించును. ఇందు స్వరాజ్యము అనుభవించుటకు కావ లిన శిక్షణము ఏర్పడును. తప్పంతయు తెలిదండ్రులది గాదు. అది మనపరిస్థితులలోనే గలదు. ఎన్నికష్టములు వచ్చినను లెక్క చేయక అవిచ్చిన్నముగ కార్యసానుకూలము చేయు గుణమును మనమింకను నేర్చుకొనలేదు. జాతీయవిధానము ఉపాధ్యాయు లనే అనుసరించియుండును. వా రేమాత్రము ప్రమాణము తప్పిన ను ఆవిధానము భగ్నముగావలసినదే.

ఉపాధ్యాయులు అనుభవము లేనివారై యున్నారు జాతీయవిద్యయందు అభిరుచి పోకుండజేయుటకు కావలసినంత ఉత్సాహశక్తియును వారిలోలేదు. వారికి నిర్వాణశక్తిగాని శేం ద్రికరణశక్తిగాని ఏమియునులేదు. ప్రతివోటను ప్రచారకులు ఏదో ఒకకాఖిలో ప్రత్యేకముగా కృషిజేయుటకు మారు అన్నిటిలోను వేలుపెట్టి ఏపనిని పూర్తిగాకుండ చేసిరి. ఇంత కన్న వేరుజరుగునని అనుకొనలేదు. ఇది మనకు త్రొత్తత్రోవ. ప్రభుత్వమువారు మనలను ఎందుకు పనికిరాని గుమాస్తాలుగా తయారుచేసిరి? అపనికి ఏమాత్రము ఆలోచనగాని బుద్ధిప్రాభవము గాని అక్కరలేదు.

కాని వెనుకటిస్థితు లన్నియు మారుచున్నవి. ఉత్సాహ ప్రధమ జ్వాలలో మనము ప్రతిపనిని బాగుగనే చేయుచున్న ట్లుండును. ఇప్పుడా ఉత్సాహము పోయినది. ప్రజల ప్రోద్బలము ఆను చెప్పు ఎండిపోయినది. బలముగల మొక్కలు మాత్ర మే బ్రదుకగలవు. ఇప్పటికిని నిలచియున్న పాఠశాలలను అందరి ఉపాధ్యాయులను సత్కమైనవని నేను నమ్మెదను. స్వపోషణము నకై ఒకరింటింటికీపోయి బిచ్చమె త్రవలెను. వారు చి త్తవద్దో పనిజేయువా రయినయెడల ఇందునకు సిగ్గుపడకక్కరలేదు.

ఆ ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఇంకను కొన్ని ప్రశ్నలను కూడా నన్నడిగెను. అవి సర్వోపయోగకరములుగ నుండునని తలంచి వాని నిట నుద్ధరించి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నాను.

ప్ర|| బుణములెక్కువయి యాబాధపడుచున్న ఉపా ధ్యాయులు అన్నములేక మాడుచు, ఎంతకాలము యాజాతీయ పాఠశాలాసేవ చేయగలరు?

అధ్యక్షులు శ్రీ ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు విష యములన్నియు ప్రముగముతేలిసి, తిలక్ భగవానునివలె, విద్యార్థులు తమ ఆరోగ్యమును ఎల్లపుడును కాపాడుకొనుచు ప్రతి దినము ఉదయము సాయంత్రము దేహపరిశ్రమయందు, తగు శిక్షణ పొందవలయుననియు, ఉపాధ్యాయులు ఈవిషయమై యెక్కుడు శ్రద్ధవహింపవలయుననియు కోరిరి. అంత సభముగి యెను. (స్వకీయిలేఖరి)

ఉ|| చచ్చేవరకు చేయవలసినదే. యుద్ధముల్లో సిపాయి జయమువచ్చునకు లేక చచ్చిపడిపోవువరకు పోట్లాడుటలేదా? ప్ర|| ప్రజలలో నూటికి ఒక్కరైనను, కావలెననపుడు యాపాఠశాలలను డబ్బునట్టపెట్టి అధికారులు ఎంతకాలము నడిపెదరు?

ఉ|| ఏపాఠశాలగాని ప్రజలక్కరలేదన్నయెడల ఉండ నవసరములేదు. కాని ప్రజలుకోరి ఒకపాఠశాల నిర్మించి పిదప అక్కలలేదనినయెడల తప్పఅధికారులనయే నేను జెప్పెదను.

ప్ర|| ఒకటూ, రెండో, మూడో సంవత్సరములైనయెడల చదువుమానుకొని ప్రచారకులు కష్టపడగలరు. అట్లుగాక స్వరా జ్యసంరంభము సర్వకాలము జరుగుచుండునెడల చేయవలసిన దేమి?

ఉ|| మూడుసంవత్సరములు కష్టపడగలవారు ముప్పది సంవత్సరములైనను కష్టపడగలరు.

ప్ర|| నిజముగా జాతీయవిద్య కావలెనని కోరుటే యే జాతీయపాఠశాలలు లేనివోట్ల ఏమిచేయగలరు?

ఉ|| తెలిదండ్రులుగాని, బాలురుగాని, బాలికలుగాని ఆలోచనగలవారైనయెడల ఏదో మార్గము గాన్పించును. విద్య యనునది ఏపాఠశాలలోగాని, ఇంగ్లీషుచదువుకుంటేగాని, ఏదోపూర్వాచారపద్ధతిని నేర్చుకొనినగాని విద్యయగునని తెలుసుటవట్టి పిచ్చియనుమానము. ఇప్పుడు, ఈ సమయమున, నేలే నడుకు పనులను నేర్చుకొనుటయే ముఖ్యతరమైన విద్య భారతదేశ ములో చాలా గ్రామములందు పాఠశాల అనలే లేవని జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను.

ప్ర|| ఆచరణలోనికి తెట్టుకుండ దేశీయు ల ను తీర్మా నములకు సమ్మతముల నీయనిచ్చుట ఎంతకాలము? అందరును ప్ర భుత్వపాఠశాలను బహిష్కరింపవలెనని సమ్మతుల నిచ్చువారె. వీరిలో తమ పిల్లలను జాతీయపాఠశాలకు పంపువారు ఏకొలది మందో ఉండురు.

ఉ|| నా చేతనయినయెడల ఒక్క నిమిషమైనను అట్లు చేయనీయను. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో నేను పోరాడిన దంతయు, తీర్మానములకు బద్ధులైయుండవలయు ననియే.

నేను ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు చాలమందికి తృప్తికర ముగా ఉండవని నేను తలంచెదను. కాని ఇవియే ధరియైన ప్రత్యుత్తరములనిన్ని ఆచరణ యోగ్యములనిన్ని నేన చెప్పగలను. చెప్పన దొకటియు చేయున దొకటియును బూట కము బనికిరాదు. ప్రభుత్వపాఠశాలలను బహిష్కరించినపుడు జాతీయపాఠశాలలు దేశమున కక్కరలేనియెడల దానిని మార్చి వేయవలసినదే. బహిష్కారము గావలయునని కోరు స్వల్పసంఖ్యాకులు, ఎవరైన నున్నయెడల, కాంగ్రెసు యాజమాన్యమే గాకుండ స్వయముగ జాతీయపాఠశాలల నెలకొల్పికొని ఇష్టమును పొందవచ్చును. ఈపాఠశాలలు కావలసినవోట్ల మాత్ర నడుచుచుండును. అట్టిది ఒక్కపాఠశాల అయినను ఆది నిర లేకుండ సాగుచుండవలయును. విశ్వాసమున్నపుడు ఆకాభంగ అనునది యుండజాలదు.

నల్లమందు నిషేధము

భారతదేశసహకారము

గాంధీమహాత్ము డీవారపు ఎంగుండ్డియాలలో నిట్ల వ్రాయుచున్నాడు:—

వైటుక్రానుసంఘమునకు వాషింగ్టను ముఖ్యస్థానము. ఈసంఘము విష మత్తుపదార్థముల అభ్యాసమును తొలగిం టకు ప్రచారముజేయుచు అన్ని దేశములందును ప్రపంచముంత ను శాఖలు గల్గియున్నది. ఈసంఘముయొక్క ముద్రగల ఉ రములపైని సుప్రసిద్ధులగువారు ట్రస్టీలుగ నున్నట్లును స్థాయిస ఘసభ్యులుగ నున్నట్లును ప్రకటింపబడినది. ఈసంఘకార్య ర్థి మిక్కిలైవునుగారు ఒకదీర్ఘ రేఖను నాకు వ్రాయుచు వై. క్రానువారు నల్లమందునిషేధమునకు జేయు సంరంభముల భారతదేశసహకారము గావలెనని కోరుచున్నారు. ఆలే నుండి యాక్రిందిభాగము నుద్ధరించి దెల్పెదను.

“చైనీయులు రెండుయుద్ధములలో దాని దండయాత్ర నిగ్రహించియుండిరి. నూటవిది యెండ్లకుగాను 1916 ల మొదటిసారి లక్షలకొలది యొకరములలో గనగసాలచెట్లను యో, దున్నివేసియో మోక్షమునుగొంచ ప్రయత్నించి యు డిరి. ఈనల్లమందుకు వారుయెంతకాలమునుండియో అతుక్కు పోయిరి. దానిని నిషేధింపయేమాత్రము ప్రయత్నము జేసినన

నీయులు దండు పెడలెడరేమోయని భయము గలదు. ఒక ఆంగ్ల విలేజ్మన్ స్పెన్సర్ గారు 1882 లో వ్రాయుచు "చైనా ప్రభుత్వ మువారు గగనసాలచెట్ల యభివృద్ధిని అణచివేయ సమకట్టినయె డల విప్లవము బయలుదేరుననియు, శాంతిముగనున్న రేపులు సరక ములగుననియు, పిడుగు నెత్తురువరదలగు"ననియు చెప్పెను. ఇట్టి భూరమాచన లెప్పుడును జరుగనేలేదు. చైనా ప్రభుత్వము వారు గగనసాలచెట్లను నాశముజేయ నిశ్చయించిరన్న మాటయే గాని చేసినపని యేమియును గానించలేదు. ఈ ఉద్యమము మతసంబంధమైనదై ప్రబలిపోయెను. పట్టణములలోను గ్రామములలోను దీనిని త్రాగునట్టి వృద్ధులు తమగొట్టములను ఇండ్ల యెత్తున కుప్పవేసి స్వర్గమున కాహుతిజేసిరి. సంతోషముతో సుత్యసములును, సంగీతములును ఊరేగింపులును జరిగెను. అందఱును ఎన్నియో శతాబ్దములనుండియున్న యీ మహాపాపము పోయెనుగదాయని సంతోషించిరి. స్త్రీలు ఆనందబాష్పముల గార్చిరి.

వాస్తవోచితము అంతయును అప్పుడే పోయెను. 1911 నా ప్రభుత్వమువారు నల్లమందును దిగుమతిజేయుటలేదని వాదముజేసిరి. కాని యిప్పుడును ఇదివరకును జరిగినట్లే, ప్రభుత్వప్రపంచముపైకి వాదానముల మాత్రము జేసి చేయుపని తద్దంగమే యని మీకు చెలియును. ఈనల్లమందుపోయి యింతకున్న నెక్కువ విషయములగు మార్చిను, హిరాయను, కోకి ను వచ్చెను. ఈ మహాభూరములో అమెరికాగూడ మొన్న మొన్నటివరకును పాల్గొనె నని చెప్పటకు సిగ్గుచున్నది. ఈ క్లిష్టపరిస్థితులలో మిలిటరీ నాయకులు మరల గగనసాల చెట్లను పెంచవలసినదిగ వైవాకాపులను పురికొల్పి విదేశములనుండి వచ్చిన మార్చినుగన్న ఆదేశపు నల్లమందే మంచిదనిచెప్పిరి. ఇతరదేశములన్నియు సహాయముజేసి ఆదేశములోని నల్లమందు ఆభ్యాసమును దొంగించునెడల చైనా తప్పక యనుసరించునంతటి విజ్ఞానము గలిగియున్నదని చైనాను బాగుగ నెరిగియున్నవారు నమ్ముచున్నాను.

ఏదేశముగాని తన్ను తాను రక్షించుకొనజాలదని సర్దులు ను గుర్తించిన విషయమే. నల్లమందుదినుసులు అతిగూఢములుగ నుండును. ఆహారపరమునకు ఖర్చు చాల యెక్కువ. ఈ దినుసులు తయారగుచున్నంతవరకును కొనువారుగూడ యుంట్లూనేయుదురు. అందుకనియే నల్లమందు గగనసాల చెట్లను, కోకినుపొదలను నిర్మూలించి ముందుకు కాస్త్రమునకుకావలసినంతమాత్రము నిలవయుంచుటకు దేశములన్నియు కలసి పనిజేయవలెనని అమెరికా కాంగ్రెసు విజ్ఞప్తి జేసెను. ఈసూచన వాచరణలో బెట్టుటకు 1924 నవంబరులో జెనీవాయందు దోకసభ జవప అంగీకరింపబడెను. ఈసభకు సర్వాధికార మీయబడును. తన్మూలముగ ప్రపంచము నావరించియున్న యీమహాభూరము ను విమర్శింపజేయుట కుపాయముల నాతయవచ్చును.

ఈఅధికారము సీసభవారు సంపూర్ణముగ వినియోగించుట యెట్లు సాధ్యమగుననియే ప్రపంచము సాధింపవలసియున్నది. వారు ప్రపంచముయొక్క ఆశీలకముకాలముగ బోయెదరా లేక భగ్నముజేసెదరా? ఈవిషయమున నేనేమియును మీకుజెప్పనక్కరలేదు. ప్రజాభిప్రాయాలను నంతను, దృష్టి నంతను ఆసభమీదికి మార్చునలయును. నేను ప్రతినిధిగనుండిన బైటు క్రాసు సంఘము ప్రజాభిప్రాయమునంతను నవంబరు సభపై మరల్చి యీ వచ్చిన అవకాశమును ప్రపంచము నావరించి యున్న మహాపాపమును బోగొట్టుట కుపయోగించుకొన బ్రయత్నము జేయుచున్నది.

నల్లమందును నిషేధించినయెడల ప్రాచ్యదేశమున విప్లవము గల్గుననుభయ ముండునెడల భారతదేశము చైనా యనుభవమును జూచి అట్టిభయమునకు కారణము లేదని చెలిసికొనవచ్చును. భారతదేశములో నల్లమందునే నిషేధించినెడల ఆయున్న ఆలవాటుపైని దుష్కలీతములు గల్గునని భారతదేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రతినిధులు భయపడుమాట నిజమే. ఈభయము చైనాలోకన్న ఇండియాలో చాల తక్కువయ్యె యున్నది. ఇండియా చైనావలె అంతగా నల్లమందు భాయిగా లేదు. ఐతే ఇండియాలో నల్లమందు ఆభ్యాసమెవరికి గలదు? తల్లులు ప్యాక్టరీలలోనికి పనిలోనికి బోవుచు తమపిల్లలకు యేమాత్రంఉండయో వేసి మత్తుగా నుండునటుల జేసి పోయెదరు. ఈఆచారము సర్వత్ర ఆచరణలో నున్నదని సంఘ సంస్కరణ భారతస్త్రీలు చెప్పెదరు. విప్లవము వచ్చుననుబొందుటకు? ప్రభుత్వవిధానమును మార్చునటులజేయుటకే ప్రజలు విప్లవమునకు దిగెదరు. ఈ ప్రభుత్వవిధానములన పిల్లలు తలుపుకొలులోనే విషమృత్యువాతలడుచున్నారు. ఒక శత

బ్రతికినను శరీరదార్ధ్యము లేకుండ ముసిలివాళ్లుగా పుట్టినట్లుండి పాలిపోయి ప్రభుత్వమునకు ఆదాయముమాత్రము వచ్చునటుల జేయుదురు.

భారతదేశము తన దేశములోని సంతతివారిని విషపూరితుల జేయుకుండను, యిచటనుండి యితరదేశములలోనికి నల్లమందు పోనీయకుండను తన్ను దాను రక్షించుకొనువరకును ప్రపంచము మోక్షము జెందజాలదు. భారతదేశము తనకున్న నల్లమందు ఆభ్యాసమును దొంగించుకొనుటకును, ప్రపంచమోక్షమునకుగూడ ప్రయత్నించునని రానున్న జెనీవామహాసభకు తెలియునటుల గాంధీగారును భారతీయులును తమ మనస్సును బెలుపవలెనని వారికి మావిన్నపము బంపుచున్నాము.

ఈ జెనీవా సభలో భారతీయులు తమ ప్రతినిధులుగ నెవ్వరి నుండగోరెదరో మేము తెలిసికొనగోరెదము. ఇదివరకు సభలో భారతదేశాభిప్రాయములు సరిగా రెలుపబడెనో? అధికారులు పంపకున్న, ప్రాతినిధ్యాధికారము పూర్తిగ నిచ్చి పంపిన భారతదేశము శ్రేష్ఠమైనవారినిబంపి ప్రపంచమున కీదేశమానసము చెలియునటుల జేయవలయును. ఏవిధముగనైన మాసంఘము భారతదేశాభిప్రాయముల రెలుపుటకు సాయపూతముగ నుండునెడల మే మానేషజేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము."

బైటుక్రాసు సంఘమువారు తాముజేయు మహాత్రకార్యములో భారతదేశము సహకారము జేయునని ఆధారపడి యుండవచ్చును. ఈమధ్యనే అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము వారు భారత ప్రభుత్వముయొక్క నల్లమందు విధానమును పూర్తిగ ఖండించు తీర్మానము గావించిరి. ఈదేశములో నున్న గగనసాల చెట్లన్నియు నిర్మూలించబడినను ఆకాశమున సభిజేపించువారుండరు. మత్తుమద్యములను పదార్థముల నల్ల ఆదాయమును పూర్తిగా నాపివేసి వాని యమృతమును వైద్యులు మందులకొరకై జేయునటులమాత్రము నిషేధించినయెడల ప్రజలు చాల సంతోషించెదరు.

కానిప్రపంచమునకును, మాకునుదురదృష్టముచేత భారతదేశాభిప్రాయమును ప్రజాప్రతినిధులుగాని ప్రభుత్వమువారు రెలుపుచు న్నారు. కావున రానున్న సభలో ప్రాతినిధ్యము ఉండునది భారతీయులకు గాక భారతదేశమున పాలించువిదేశీయులు మానవకారణ్య భావముతోగాక ఆదాయమును మాత్రము జూచుకొనువారికై యున్నది. ఆద్రూసుగారి వంటి ప్రతినిధిని ప్రభుత్వమువారితో సంబంధము

లేనివారిని ప్రజాప్రతినిధిగ బంపుట ప్రయోజనకరముగ నుండు విషయమును అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ మాలోచింపవలయును.

ఈమానవకారణ్యప్రచారాదర్శ మేమియో జూచెదము ప్రపంచములో తయారగు నల్లమందు వైద్య నానకు కావలసిన దానికన్న యెక్కువనియు, అట్లున్నంతకాలమును విరీతికరమును ఆత్మవివాశకరమునగు న్యాపార మెన్నిప్రయత్నములు చేసినను సాగుచుండుననియు మిస్ లా మా టు కొన్ని సంఖ్యలనుగూడ వేసి చెప్పెను. ఈ విషయమున భారతప్రభుత్వముదే గొప్పతప్పని అమె చెలిపెను. భారత ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారముకిందనున్నంత వరకు ఖర్చునైన లెక్కజేయక నల్లమందు తయారను ఆసినగాని ఆదర్శము చేరజాలము. భారత ప్రభుత్వము అడ్డుపడెను. మరల అట్లు జేయనని భయమగుచున్నది అట్లుజేయుట భారతదేశము కోరుటచేత గాక నిస్సహాయమై యుండుటచేతనే యని చెప్పవలెను.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలై 28:—తిరుత్తని ఆడిక్టేటికకు సుమారు ఒక లక్షజనము అనేక జిల్లాలనుండి వచ్చెదరు గావున శ్రీయుత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు వారి స్వంతభర్తలతో రెండు రాట్నములను, అగ్గురు బాలభటులను వెంటబెట్టుకొని 24-7-24 లేదిన తిరుత్తనికి వెళ్లిరి. చిత్రూరు జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షు లగు శ్రీయుత బొల్లిని మునుస్వామినాయుడుగారి సోదరుడును తిరుత్తని యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటును అగు బొల్లిని అక్కయ్య వాయుడుగారు సకలవిధముల దోడ్పడిరి. కిక్కిగు యాముకు యెదుటనున్న పెన్ని సుకోట్లలో జూలయి 25, 26 లేదులలో రెండు రాట్నములనుండి తెల్లవారి 8 గంటలమొదలు సాయం కాలం 6 గంటలవరకు విడువక బాలభటులు, శ్రీయుత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు, తిరుత్తనితాలూకా ప్రచారకును శ్రీయుత గుబ్బరాయశ్రేష్ఠిగారు విరలచే నూలు విడుకబడుచుండెను. సుమారు పదివేలజనము చర్చించిరి. అనేకమందిసందేహములను రంగంశ్రేష్ఠిగారు నివారించిరి.

వేసవికి వెళువవలదు
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి
ఆమృతామలక
తైలము
జీవామృతము
భృగువటి

కండ్లకును క్షయరూపమున చలవనిచ్చి వేసవిభయమును వెడలగొట్టును. సామాన్య శోరోగములకును నేత్రరోగములకును అంతుకము పండిది. సీసార్పు 1—0—0.

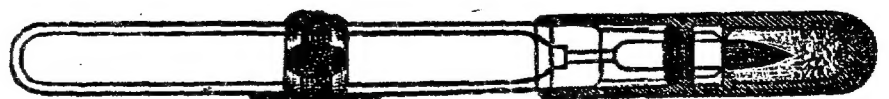
ఎండకడిమిని తోపనయ్యదు. నిస్సత్తునను నిర్మూలించును. నరములకును మెదడునకును పటుత్వమును బలమును ఇచ్చును. సీసార్పు 3—4—0.

విపరీతముగు వేడిమిచే గలుగు శోరోగము మున్నగు వ్యాధులకు శ్లేఢిశుభము. 24 మాత్రలు రుప్పు 1—12—0.

చ్యాకింగు, చాస్తేజ ప్రత్యేకము. క్యాటలగు ఉచితము. ఇంకను అనేకములగు ఆయుర్వేద దివ్యవృక్షములు గలవు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము 1015 41, ఆచారప్ప వీధి, జి. టి. మదరాసు.

చెన్ని పులిలో ఏజంట్లు: { దాదా కంపెనీ, చైనాబజారులోడ్డు, జి. టి. మదరాసు. స్వస్తి ఫార్మర్స్, పెదవీధి, తిరువల్లికే. జి. మదరాసు.

నెల్సన్ ఫిల్లింగ్స్ "ఆగేట్" ఫ్రాన్సిస్ వేనా

కాకాటెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనవక్కి అని చెప్పెదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అట్టి లీయా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలుమాగా బహుదర పేరును పొందుచున్నది. సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము మామాగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాబాపో నుడయోగించుట చర్యుకరము మోక్షభావము. ఒకటూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు వక్కిగా వ్రాయును. (2557) ముదరాసు.

అంశం

నీరు తగుచున్నది

సహాయపునరుప్రారంభంపట్ల చున్నది

హరిహర పట్టణము

200 యిండ్లు పోయినవి

తుంగభద్రానదిపై నున్న వంతెనలో రెండు అర్చిలును కొట్టుకొనిపోయినవి

దెంగునూరు, 28 జూలై:— హరిహరపట్టణమునుండి 27 వ తేదీనవచ్చిన తొలి యాప్రకారము నుడువుచున్నది. వరదలు పూర్తిగావచ్చినవి. 28 తేదీన తుంగభద్రానదిపైనున్న వంతెనలో రెండు అర్చిలు కొట్టుకొనిపోయినవి. నీరు హరిహర పట్టణములోనికి జోరబడి 200 యిండ్లను నాశనము చేసినది. సకాలముననే ప్రజలు తగుబాగై తీసికొని సురక్షితమైన ప్రదేశములకు పోవుటచే ప్రాణనష్ట మేమియు జరుగలేదు.

బొంబాయి సరిహద్దులో హరిహరపట్టణము మైసూరుకు చెందియున్న తుదిస్తేమను. బొంబాయి మైసూరులకు యీ నదియే సరిహద్దు. ఈవంతెన బొంబాయికిపోవు ముఖ్యమార్గము లోనున్నది. వరదలు క్రమముగా తగుచున్నవని తెలిసినచోట్ల నుండివచ్చిన వర్షమానములు తెలుపుచున్నవి. కృష్ణరాజసాగరమువద్దనున్న స్వేషలు ఆఫీసరును ప్రధానమంత్రికి యింజనీరును మైసూరుజిల్లాలోని నదులలో నీరుతగుచున్నదని తెలియజేసినట్లు మైసూరుప్రభుత్వమువారి కడపటిప్రకటన చెప్పుచున్నది. కృష్ణసాగరము దాముమీదుగా ఉదయము 18/4 ఆడుగలవున ప్రవహింపుచున్న జలము నేటిసాయంకాలమునకు 18 అడుగులకు వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

బిదారి పీఠాగారముధ్వజై నడుచుచున్నది

ఒకవారమునకుగాని సరాసరిగానడుచువు

మైసూరు, 28 జూలై:— మైసూరు బ్రాఫీక్ మానేజరు తండ్రి:— బిదారి పీఠాగార ప్రేమనులమధ్య ప్రేమసర్వీసు తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. కాని పీఠాగార ప్రేమనుయొక్క బయటపేర్లు నడుమండి ప్రయాణికులను జేరవేయుచున్నారు. ఒకవారములోగా బండ్లు సరాసరిగా నడువజాలవు. నిన్నటి నుండి బ్రాంజేబండ్లు సరాసరి నడుచుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

కాలికట్టు తవాలాయేర్పాటు

కాలికట్టు, జూలై 28:— చెన్నపురి వైపునుండియు తపాలాన బాల్కనుండి కాలికట్టువరకు మోటారుబస్సులలో గొంపోడునులకు యేర్పాటు గావింపబడినవి. 16 వ తేదీనుండి అచ్చట నిలిచిపోయిన తపాలాకొన్ని నేటి సాయంకాల మిచ్చటికివచ్చును.

మలబారువరదసహాయ సరిఫుము

కలెక్టరుగారి యాధిపత్యమున మలబారువరదసహాయ సంఘము హుజూరులో కలుసుకొని, నిధులను వసూలు చేయుటకొకటియు, సహాయముజేయుటకొకటి రెండు ఉపసంఘములను ఏర్పాటు చేయవలెనని తీర్మానింపెను. ఇప్పటికి సహాయనిధి వసూలుచేసిన చందాలమొత్తము రు 12,000. ఇందులో వైశ్యవర్తకులు రు 4,000 విరాళములనొసగిరి. ఈ సహాయపునరునిమిత్రమై రు 25,000 గ్రాంటింగులనడవి మలబారు కలెక్టరు ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పెట్టెనని తెలియుచున్నది.

స్థానిక సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘ డైరెక్టరులు పోయిన శనివారమునాడు కలిసికొని వరదలలో యిండ్లు పోయినవారి యిండ్లు కట్టించు నిమిత్తము అప్పటివచ్చుటపై రు 25,000 విరాళానింపవలెనని తీర్మానించిరి.

అచ్చట నుంచి య్య ముదోరు కుటలేదు. ఈ బాధను లపురం లో మిక్కుటముగానున్నది. కలెక్టరుగారి కోరికపై మొన్న శనివారమునాడు 159 బియ్యపుబస్తాలు మోటారులారీలలో అచ్చటికి పంపబడినవి.

ప్రత్యేక పోలీసుబళమువారి ఉపయోగార్థము పోలీసు స్టేషన్లో మూడున్నది నిండుగా రడుగగా 50 బస్తాలు పంపబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరులో సహాయము

తిరువనంతపురం, 28 జూలై:— శనివారం సాయంకాలము వరదలవలన బాధపడుచున్నవారికి సహాయము జేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకు దివానుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద పురమండలమున ఒక బహిరంగసభ జరిగెను.

తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు సహాయనిధికి రు 5000 విరాళము నొసంగెను. దివానుగారు 800 రూపాయలు చందాజేసిరి. మొత్తము రు 2500 చందాలు జేయబడినవి. ప్రధానస్వామ్యమూర్తిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఒక కేంద్రసహాయ సంఘ మొకటి యేర్పాటు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

హోలూరు, 28 జూలై:— హోలూరు బ్రాన్ స్క్వేర్స్ నూపర్నెంటు యిల్లు తొలిచేయుచున్నాడు.— డిఆం దుయంకార్డు లైనుమీద నిన్నరాత్రి 11.30 నిమిషమునుండి రాకపోకలు ప్రారంభింపబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

నాగపట్నం

28 జూలై:— వరదల ప్రదేశములలో రక్షణపని నిమిత్తము రైల్వే డిప్యూటీ యింజనీయర్గారి మధుర కంపెనీ వారు 9 బోట్లను బోటుపనివాండ్రతో కూడ ప్రత్యేకరైలు బండ్లలో అవతాండుపురమునకు పంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వే డిప్యూటీ మరు “కర్జును” నేడిచ్చటికి వచ్చినది. తపాలాలోను ప్రయాణికులలోను రేపు ఉదయ మిచ్చటనండి బయలుదేరును. (ఆ. ప్రె.)

స్టీమరునర్సీను

నాగపట్నం, జూలై 29:— చెన్నపురికి పోవనియున్న తపాలాలోను 600 మందికి పైగానున్న ప్రయాణికులను రైల్వే డిప్యూటీ మరు “కర్జును” 9 గంటలవరకు పోర్ట్ నోవోకు ప్రయాణమైనది ప్రేక్షకులగుమహాదే సముద్రతీరమున నిలువబడి చూచుచుండిరి. సామానులు మెండులనవి జేరవేయునపుడు కాహారం, డిప్యూటీ బ్రాఫీక్ మేనేజరును, శంకరన్ పోస్ట్ నూపర్నెంటును తనిఖీచేసిరి. నాగపట్నంవద్ద మధుర కంపెనీవారును పోర్ట్ నోవోవద్ద స్టాఫ్ అందు కంపెనీవారును ఏకైకంగా నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కావేరి వడదల ఉపశమనకార్యము

శ్రీ రామకృష్ణ మిషను

కావేరినది, అందలి ఉపనదుల వరదలవలన దక్షిణదేశమున కొన్ని జిల్లాలలో కలిగిన బాధనుగూర్చి ప్రతీకలవలన ప్రజలకు చెల్లినదేయున్నది.

ప్రధమవార్త వచ్చినతోడనే 22 వ తేదీన మేము మా ప్రకారముల వరదల స్థలమునకు బంపితిమి. ఇద్దరు స్వాములు తిరుచనాపల్లికి బయలుదేరి త్రోవలో బాట గండ్లుపడుటచే పియాలిన వర్ష నిలిచిపోయిరి. 24 వ తేదీ సాయంకాలము ఎట్లానో మాయవరమునకు నడిచాటి పోయినట్లు అటనుండి నాటిసాయంకాలమే తిరుచనాపల్లికి బోవనున్నట్లు తంతివార్త నంపిరి. ఇద్దరుస్వాములు కొయంబత్తూరువైపు పయనమై 28 వ తేదీ 7.30 గంటల వేరిరి. అచ్చట ఉపశమనకార్యముల ప్రారంభించుటను గూర్చి కొందరు పెద్దవనుస్థులతో మాట్లాడి ఆసాయంకాలమే 2 గ ఈశోడుకుపోయిరి. ఈశోడువద్ద వర్షమువల్లగాని వరదలవల్లగాని యేమియు నష్టము కలుగలేదు. కాని భవానిలో విపరీతముగా నున్నది. భవాని 25 వ తేదీన చేరియుండిరి. అచ్చట అనేక ఇండ్లు గూలుటచే ప్రజలు నిలుగనీడలేక యున్నారు. పేదవారికు, మాలిదొరకుడు. మాడుచున్న అంబరానివారికి చాల యిబ్బందిగా నున్నది. భవానిలో సహాయకార్యములు పెట్టుటకు ధనమంపుమని మాకు వ్రాయగా తంతివైని మనియార్డరుద్వారా పంపియుంటిమి. వారు గ్రామసులలోనికి బోవనున్నట్లు తెలుస్తారు. అచ్చటిప్రజలలో చండ్లాలు వసూలుజేయుట కష్టస్థాధ్య మని మాకు వ్రాయుచున్నారు. కావేరి భవానీవదులు రెండునొక్కసారి పొంగునను భయముచేసినవారు తమశ్రేయమునకే హానివచ్చునని చెరచుచున్నారు. భవానీ నగరమునందు భవానీనదికన్న కావేరి నదీ వల్ల నేయెక్కు వ నష్టము కలిగినది. వరదలచే ప్రధమమున నష్టపోయిన సత్యమంగలమును ఊరిలో ప్రజలెక్కువ బాధల నొందుచున్నట్లు వారు తెలిసికొనిరట. అచ్చటికి బోవ తొందరపడుచున్నారగాని, భవానీనదిగట్టు తెగియుండుటచే మార్గము విలుబడుచున్నది. చాలయిండ్లు కూలి ని

య్యాలమైనవి. గ్రామస్థులు గుడిచెలలో నున్నారు. అదవిశాఖ వారు గుడిచెలు నిర్మించివారును ఉచితముగా కలపయిచ్చి సహాయముగా జేయవచ్చును.

ఇప్పటికి సహాయార్థము నిరముగా నేకార్యము ప్రారంభింపబడలేదు. ప్రజలు నిరాధారులై యున్నారు. వారికి సహాయముజేయు ప్రయత్నము లిప్పటికేమియులేవు. వరదలవలన మున చురుకుగా పనిచేయుటయే కావలసినది.

మా లేఖ రాకముందు, వార్తాపత్రికల ప్రత్యేకానుబంధమునందు భవానీనగరము పూర్తిగా నీట మునిగినట్లు ప్రకటింపబడినది. అనగా గ్రామస్థులకు జీవించు ఆశ యేమియు లేదనుమాట. ఇంతయెక్కువ ప్రమాదము సంభవించిన విస్తీర్ణమునకిది లో తగిరితిని సహాయముజేయవలెనన్న సోదరదేశీయుల సంపూర్ణ సానుభూతి సహాయము లేనిది జరుగదు. ప్రజలు ఆపదబాధిధవులై బాధ నొందుచున్నవారికి తోడ్పడెదరు గాక.

ధనరూపమున గాని వస్తురూపమున గాని పంపుచందా లన్నియు ఈదిగువవిలాసమువారికి పంపవలెను. వాటి ని హృదయపూర్వకముగ గ్రహించి ప్రతీకలలో ప్రకటించుమందుము.

(1) శర్వాసంధ.

రామకృష్ణ మిషను అధ్యక్షుడు,

(2) సి. రామస్వామి అయ్యగారు

కార్యదర్శి.

* * * * *

మామిళాలకు సహాయము

యా కుటుంబము స్నేహ గార, వెంట్రిలు కిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు డ గుమా నా నా శా క తా లీ గారి కిట్లు తంతివార్త నంపిరి:—

“ఇదివరకే హీనదేశీయులను మలబారు దేశమునందు వరదలు ఇంక ఎక్కువ బాధలను తెచ్చిపెట్టినది. వేలకొలది ప్రజలకు ఇండ్లులేక ఆహారములేక పడియున్నారనియు, ధనసహాయము వెంటనే కావలెననియు కాలికట్టునుండి మామిళాల మిలియనేషను కమిటీ కార్యదర్శివద్దనుండి తంతివార్త వచ్చినది. కిలాఫతు కేంద్రసంఘమువారు ధనము వసూలుజేయుటను ఇంకను విశంబనము జేయజాలరు. జిల్లా రాష్ట్ర కిలాఫతుసంఘముల ప్రచారకుల నందరిని ఇండియా, బర్మా, సింహళమువారి నందరిని వెంటనే అన్నిసములు వెనుకబెట్టి యీపనికి పూనుకొనుటని ఉత్తరు జేయవలెను. అన్నిటికన్న వెనుకబడి అరాజకావస్థలోనున్న మలబారునందు సంఘపునర్విర్యాకార్యముగూడ పూర్తిగా జరుపవలసి యున్నది. తమిళనాడులో వరదలచేనష్టపోయినస్థలమే చాలభాగమునందులే వదరాసులో వసూలగుభనము అచ్చటికి సరిపోవును. మలబారునకు ఇతర రాష్ట్రములసహాయము కావలెను. ముసల్యాములు మామిళానాథరుల కియవరసమున మన సహాయముజేయ వెనుదీయరనితలంచెదను.”

* * * * *

వరద సహాయము

బొంబాయి క్రాంతిలు చెప్ప విషయములు

కొన్నిలక్షలు ప్రోగుకావలెను

బొంబాయి, జూలై 29:— “మలబారు గోల్” అను శీర్షికక్రింద బొంబాయి క్రాంతిలు పత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసములలో యిట్లు చెప్పుచున్నది. దక్షిణ హిందూదేశమునకు సంభవించిన విపత్తు రాష్ట్రీయ విషయముగా తలంచుటకు వీలులేదు. ఈవిపత్తునుతొలగించుటకు హిందూదేశములోపలిరాష్ట్రమును ప్రతిపెద్దపట్టణమును నిధులను వసూలుచేయుటకు ఏర్పాటులను గావింపవలెను. బొంబాయియే దారితీయవలెను బొంబాయిలో ధనముకలదు. మీదుమిక్కిలి జాలిగండ కూడ కలదు. అట్టితనహృదయమును చూపుటకు నిధులను సమూహుటకు ముందంజవేయవలెను. సహాయము ప్రయోజనకారి గావలెననిన వేలుగాక లక్షలు వసూలు గావలసియున్నది.

తెలిగ్రాఫునోటిసు

దక్షిణయిండియా మలబారులలో గొప్పవరదలు వచ్చియుండుటచేతను, పెద్ద పెద్దగండ్లు ఏర్పడియుండుటచేతను తంతివార్తలవీర్పాట్లు సరిగాలేవు. ప్రైవేట్దేశములలో యెచ్చటికైనను పంపబడు తంతివార్తలు మిక్కిలిఆలస్యముగా అందునని యిందుచూలమున ప్రజలకు తెలియజేయడమైనది. అని మదరాసు తెలిగ్రాఫు నూపర్నెంటుగారు తెలియజేసియున్నారు. మున కామ 29.7.24.

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, జూలై 28:—అధికారతర వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు సేతులొగి బొంబాయి శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము ప్రభుత్వముకొరకు తేజస్వీ నబట్టెను గ్రాంటును క్రిందటిమాన్యువలలో సభవారు నిరాకరించినవిషయములకు వీలవచ్చును నెచ్చించి తిరిగి ముందుగా రద్దుగా అదివరకే కొన్ని పనులు ప్రారంభించియుండినందున అందుకొరకు రియాలిటీయూమెంట్రుమెచ్చింపవలసి వచ్చెనని జవాబుచెప్పిరి. సంగ్రహచట్టముయొక్క పనినిగూర్చి యిండియా దొరతనమువారు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి పంపినదానిని ప్రకటించుచు ఆర్. ప్రధానుగారు కోరగా అవి రహస్యవిషయములని బహులంబుబడెను. ప్రజాయత్నశాలల పరిపాలనమునుబట్టి జాయింటుబాధ్యతా న్యాయమునై నడుపబడుచున్నదా లేక మంత్రులయొక్క ప్రత్యేక కృషి బాధ్యతవిధాన నడుపబడుచున్నదా అని ఆసభ్యుడే అడిగి తెలిసికొనగోరెను. ప్రజాయత్నశాలల పరిపాలన యిండియా ప్రభుత్వమువారికి 52 సెక్షనులలో చెప్పబడిన ప్రకారమును, డివల్జుమను రూల్సు ప్రకారమును నడుపబడుచున్నదని హోం మెంబరుగారు చెప్పిరి. ప్రధానుగారును తేజస్వీయులను మరి కొన్ని ప్రశ్నలను వరుసగా నడిగిరి. కాని దేనిని సరియైన జవాబురాలెను. ఒకసారి నిరాకరింపబడిన బట్టెలు గ్రాంటులను సబ్ మెంటరీ డిమాండులక్రింద తీసికొనిరావచ్చునని యిండియా దొరతనమువారు చేసిన క్రొత్త నియమములను ఆలోచించుటకు సాధించుచున్న సభకు అడుగు నోటిను ప్రశ్నల గంటయైన తరువాత విచారించబడెను. ఆయనను జ్ఞ యాయబడెను. వీరి తీర్మానము 4 గంటలకు తేలుతును. జిల్లా పోలీసుశాసనమును సవరించు తేయుచున్న ప్రవేశపెట్టుటకు సభ్యుగారికి తరువాత అనుజ్ఞ యాయబడెను. ఇందువలన శాసనసభవారి ఆమోదన ఒక తీర్మానరూపముగా తెలియజేయబడును. అదే శాసనమును బొంబాయిలోని నివాసగృహములకు వచ్చే సంవత్సరాంతము వరకు అనువర్తించు తేయునట్లుగా సవరించునట్టి బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అడ్డముగానికి సెలవియ్యబడలేదు. ఈవిధముగానే లోక్ తో బోర్డు శాసనమును సవరించు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు జోషిగారికి మాడ సెలవియ్యబడలేదు.

నిరాకరింపబడిన గ్రాంటులు

ఇండియా దొరతనమువారి క్రొత్త నియమములు

నిరాకరింపబడిన గ్రాంటుల విషయములో యిండియా దొరతనమువారు చేసిన క్రొత్త నియమములను ఒకసారి సభవారు విచారించవలసినదని ట్రీబ్యునల్ తరువాత బొంబాయి శాసనసభలో సాధించుచు ఉపపాదించిరి. ఈ నియమములు ఆకాశమునుండి పడుగువలె వచ్చినవని ఆయన చెప్పెను. ఇండియా దొరతనమువారి నియమములను చేయుటలో అంత తొందరపడవలసిన యవసరమేమో తనకు తెలియుటలేదని చెప్పెను. ఈ క్రొత్త నియమములు బట్టెలు విషయములో శాసనసభల యధికారమును చాలవరకు తగ్గించుచున్నవనియు, డిట్టి నియమము లేవట్లున లేననియు ప్రధానుగారు నడిపిరి. ఇట్టి నియమములను జేయుటవలన యిండియా దొరతనమువారు తమ కోర్టులను ఒక ఫార్ము క్రిందికి దింపిరిని జయకరుగారు గట్టిగా నొక్కి చెప్పిరి. ఈ వర్షంలో వెక్టరు, సప్లీ, సర్వే, పహల్ జానీ, మంసూరీ, గొల్ మెహతా, హోం మెంబరుగార్లును పాల్గొనిరి. ఇంతటికో సభను ముగింపవలసినదనికోరగా 5.30 నిమిషములకు అంగీకరింపబడెను. పక్షములేర్పడగా 48 ఓట్లకు ప్రతిపాదకులుగా 51 ఓట్లు వచ్చి తీర్మాన మోడిపోయెను. మరిన్ని చిన్నవ్యవహారములు పరిష్కరింపబడినవిషయములకు సభ ముగిసినదిగా నాటికి నిలిపివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

పి అండు ఓ మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, జూలై 28:—17 వేల లండనుతపాలతో బయలుదేరిన పి అండు ఓ మెయిలు స్టీమరు నాగ్పూర్ నుండి న్యయదయ ఏడెనువచ్చి అచ్చటినుండి మధ్యాహ్నమే బయలుదేరినది. సరిగావచ్చినట్లయిన అది బొంబాయికి అగస్టు 1 వ తేదీ శుక్రవారం మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రావలసియున్నది. 24 తేదీన లండను తపాలతో బయలుదేరిన కేజరీహింద్ 26 తేదీ ఉదయం 5 గంటలకు మార్సెయిల్ ను వదిలిపెట్టెను. బొంబాయినుండి తపాలతో 12 వ తేదీన బయలుదేరిన స్టీమరు కేనివారము సాయంత్రమునకు మార్సెయిల్ ను వచ్చెను. తపాలు ఈయదయమున లండనులో బ్యాండా చేయబడవలసినది. (అ. ప్రె.)

సివిలు జ్యస్టుకమిటీ

మదరాసునందు విచారణ ప్రారంభమగుట

సివిలు కేసులలోను, అక్రమములలోను జరుగు అన్యాయములను గూర్చి రిపోర్టుచేయుటకు భారత ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన కమిటీ సేతులొగి 11 గంటలకు ఫార్ములంట్లు జార్జియందు సమావేశమై విచారణ ప్రారంభించెను. కమిటీ కధ్యక్షుడు కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తు లగు రాంకిను గారు. మిగిలినసభ్యులు న్యాయ, ఎల్, స్టీవర్లు, ఎఫ్. హెచ్. డి. నూజా, సర్. టి. దేశికాచారి, డి. బి. సి. కృష్ణస్వామిరావు, డి. బి. సి. విశ్వనాథశాస్త్రి, వి. రాధాకృష్ణయ్యగారు.

అడ్వోకేటు జనరల్

మొట్టమొదట అడ్వోకేటు జనరల్ టి. ఆర్. వేంకటరామశాస్త్రిగారు విచారణ చేయబడిరి. శాస్త్రిగారు రిపోర్టును చెప్పిరి. కమిటీ పంపిన ప్రశ్నమాలికవలన విశేషము లాభము కలుగునని నాకు నమ్మకము లేదు. కమిటీ ప్రశ్నలవలన సివిలు జస్టిసు నిర్వహణమునందలి యాన్యాయము తగ్గునని తోచును. జ్యుడిషియల్ శాఖలో ఉద్యోగులను బాగ్రత్తతో నియమింపవలెను. ప్రభుత్వముండు జ్యుడిషియల్ విధానమునందు కొన్ని మార్పులను గలిగింపవలెను.

కేసులలో సీనియర్లు, జూనియరు హాజరైనపుడు, జూనియరు కక్షదారులు సరియైనఫీజు నిత్తురాయని అన్యాయుడగుగా, సామాన్యులగు నిత్తురని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. కక్షదారులు సామాన్యులగు సీనియర్ తమకేసులను నడుపవలెనని కోరుదురు. కాని సభ్యులతో నడువగల సీనియర్లు హైకోర్టు నందున్నారే. ఈ మధ్య కొంత కాలమునుండి సీనియరు లేనంతమాత్రమున వాయిదా నొసగు ఆచారము తప్పినది. సీనియర్లు లేనప్పుడు జూనియర్లు నడుపుచున్నారు. ఒక్కొక్కవేళ వాయిదా కోరుకుని కక్షదారులే వక్తృత్వము చెప్పుదురు. లాయర్లు కేసులను కక్షదారుల ప్రాత్యాహ్వానములలోబడి వాయిదాలు కోరకుండునట్లు ఏదైన నేర్పాటులను చేయవచ్చును.

జ్యుడిషియల్ శాఖలో సబ్జుడినేటు ఉద్యోగులు పనిని మరుగుగ చేయుటలేదను విషయమే యని అన్యాయుడడిగెను. ఈ యుద్యోగులను నియమించునపుడు పూర్వముండిన నిబంధనలనే మరల నమలులో బట్టుట సమంజసముగ నుండును. పూర్వము ఈమనసలు ఉద్యోగులను హైకోర్టులోని సీనియరు సివిలియన్ జడ్జి గావించుచుండెను. ఇప్పుడు అందరు జడ్జిలును కూర్చుండి సుమారు 30 లేక 40మందిజేతలను తయారు చేసికొని మనసలు ఉద్యోగులను సంబంధించినజడ్జికి పంపుదురు. ఆపట్టికలోనుండి ఆజ్ఞాపియమించును. మదరాసులో ఈజిల్లమునసభలను నియమించు పద్ధతి సరిగా లేదనియు బ్రాహ్మణేతరుల హక్కులను గమనించి వారినిగూడ నియమింపవలెననియు కొంతకాలముక్రిందుల శాసనసభ్యులు కొందరు లామెంబరుగారిని కోరిరి. నియామకమునకు పూర్వము అభ్యర్థులు 3 లేక 4 సంవత్సరములకాలము న్యాయవాదవృత్తి యందు దృఢపించి యుండవలెనను ఆచారముమాత్రము గలదు. ఒక్కొక్కమారు 6-7 సంవత్సరముల యనుభవము గలవారు గూడ నియమింపబడుదురు. వారి వయస్సు 35 సంవత్సరములకు లోపుగ నుండవలెనని పూర్వ మొకనియమ ముండెను. కాని అట్లు 35 సంవత్సరములవారిని నియమించుటవలన, వారి పింఛను సమయమునకు నష్టముగలుగును. కనుక సుమారు 30 సంవత్సరములవారిని నియమింపవలెను. కడవిన 6-7 సంవత్సరముల నియామకము వెనుకటియంత సంవత్సరముగలేదు. జిల్లా జడ్జిలను జిల్లామునబలనుండి నియమింపవలెను. లేకున్న మన సభలకు తగిన ప్రోత్సాహముండదు. వారు పనినిగూడ చురుకు గచేయరు. కొందరిని డైరెక్టుగానే నియమింపవచ్చును. కాని అధిక సంఖ్యావలను మనసభలనుండియే నియమింపవలెను. హైకోర్టులోని ప్రధాన న్యాయమూర్తి బాధ్యతే యుండవలసిన యన సరములేదు. హైకోర్టులో మాడవపాలునుండి న్యాయమూర్తులు సివిలియన్ లుండవలసిన యవసరములేదు.

మునసభలను మూడుమాసముల కొకమారు పరిష్కరింపబడిన కేసులపట్టికను బంపు మని కోరుట యుచితముగలేదు. ఇట్లుకోరుటవలన మునసభలు సామాన్యులగు మొదటఅంతయు అక్రమచేసి తరువాత పట్టికను బంపవలసినపుడు తొందరతొందరగ పరిష్కరింతురు. కేసులను బాగుగా పరిష్కరించుచున్నారా లేదా యని పరిశీలించవలెను. కేసుల సంఖ్యావివరగూడ దృష్టినుంచవలెనే గాని పట్టికను పంపుటయందు నాకు విశ్వాసములేదు. ఆపద్ధతిని మాన్పించవలెను. హైకోర్టు జడ్జిలు క్రిందికోర్టులను అప్పుడప్పుడు తనిఖీచేయుట లాభకరముగ నుండునని నేను తలంచెదను. పూర్వము హైకోర్టు జడ్జియొకరు తనిఖీచేయుచుండెడివారు. ఇప్పుడాపద్ధతి అమలులో లేదు.

మదరాసు రాజధానిలో గ్రామకోర్టుల కొన్ని సంతక పికరముగ పనిచేయుచున్నవి. రూ 50 ల విలువగల కేసులవరకు ఈకోర్టు పరిష్కరించుచున్నవి. వీనిపై అప్పీల్లను వినుటకు జిల్లామునసభలకధికారముగలదు, గాని వానిని తమకోర్టులకే మార్చుకొనుట కధికారము లేదు. గ్రామకోర్టులవలన 100కి 25 కేసులభారముతగ్గినదిగా సవరణ యని అన్యాయుడడుగగా తమకు తోచుదని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. సబ్ రిజిస్ట్రారులకు మాత్రము జ్యుడిషియల్ కేసులను పరిష్కరించు అధికార మొసగుట యవసరము. జిల్లా మునసభలు ప్రస్తుతము 3,000 ల విలువగల కేసులవరకు మాత్రమే విచారణ చేయగలరున్నారు. ఇప్పుడు 4,000 ల వరకును చేయవచ్చును. సబ్ రిజిస్ట్రారులను జిల్లాజడ్జిలతో సమానముగ నుండవలెను. సబ్ రిజిస్ట్రారులే జడ్జికోర్టుపై అప్పీల్లను వినుటకు జిల్లాజడ్జిలకు అధికారమును తప్పించి హైకోర్టునందు మాత్రమే యుంచవలెను.

అన్ని రాష్ట్రములందును కోర్టులకు ఒక్కసెలమాత్రమే సెలవుండ మదరాసునందు రెండుమాసముల సెలవు అవసరమయని డిమాండుగారుగా, ఇతర రాష్ట్రములందు సెలవుల సమస్య వగనిచ్చిన తమకు ఈర్ష్యలేదని సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అడ్వోకేటు- జనరల్ గారి పిమ్మట ప్రభుత్వసీడరు సి. వి. అనంత కృష్ణయ్యగారు సాక్ష్యమిచ్చుచుండిరి.

పన్నుల సంఘము

డాక్టరు యల్. కె. హైదరుగా

రొకసభ్యులుగా నుండెదరు

సిద్ధా, జూలై 28:—పన్నుల సంఘములో సభ్యుడుగా నుండుటకు డాక్టరు యల్. కె. హైదరుగారిని యిండియా దొరతనమువారు తన్నునిరిని తోయుచున్నది. వీరు గొప్ప ఆర్థికవేత్తలు కొంతకాలము ఆఫ్ఘను విశ్వవిద్యాలయముతో సంబంధము కలవారు. సంయుక్త రాష్ట్రములోని యొక మహమ్మదీయ నియోజకవర్గముచే భారతశాసనసభ కన్నుకొనబడెను. (అ. ప్రె.)

నైరోబీ కాంగ్రెసుసంఘము

హుస్సేను భాయిగారిని కారాగృహమున కంపిరి గొప్ప వర్తకుడును రెండవ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడును లండనుకు ప్రతినధిగా వెల్లెనవారనగు హుస్సేను భాయి సు లేమాన్ పీర్గాగారును మరియొకరును పోలటాక్సు చెల్లింపవలెనని వారిని చెరసాలకు పంపిరిని నైరోబీ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి తంతవార్త నంపెను. (అ. ప్రె.)

ఇండియా ప్రభుత్వయుగాము

కలకత్తా, జూలై 28:—ఇండియా ప్రభుత్వయుగామునకు మొదటి దినమున వనూలైనది 7½ లక్షల రూపాయలని కరెన్సీ కంట్రోలరు ప్రకటించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

గా. సర్. నరసింహశర్మగారు

సిద్ధా, జూలై 29:—గా. సర్ నరసింహశర్మగారు సిద్ధానుండి ఆగస్టు 8 వ తేదీన బయలుదేరి డెహరాడూనుకు వెళ్లి 4 దినములుండి 14 వ తేదీకి తిరిగివచ్చును. (అ. ప్రె.)

ఇండియన్ సివిలు సర్వీసు

1924 జనవరిలో అల్లాబాదు ఐ. సి. యస్. పోటీ పరీక్షలలో యోగ్యులను సంపాదించిన ఎ. యస్. కొర్నీలియసు (సంయుక్త రాష్ట్రములు) అక్టో హుస్సేన్ (మధ్యరాష్ట్రములు) గార్లు యీ సర్వీసులో నియమింపబడుటకు యిండియామంత్రిచే ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరులో వర్తము

లాహోరు, జూలై 28:—నిన్నటినుండి లాహోరులో 8 అంశములవర్షము కురిసెను. ఇర్రాకు వర్షము కురియుచుండుటచే పెక్కువీధులు నీటితో నింకియున్నవి.

సామండ్రి అను హంతకుని వట్టుకొని చంపుట

పిహావరు, జూలై 28:—డి. వి. ఖాన్, బహ్మూ జిల్లాలో గ్రామస్థులు చాలకొలది మర్కతో అను ఒక దోపిడిగానిని వట్టుకొని సామండ్రి అను హంతకునిన్నీ ఖాడీన్ హుస్సేన్ అనువాని సహచరునిన్నీ వట్టుకొని చంపగలిగిరి. సామండ్రియొక్క మరణవార్త మెయిన్ పోలీస్టాలో అందరికిని ఇష్టమైనవార్తయే. ఏలయన, సామండ్రివర్తల నడచివేయుటకు సింధునదికి రెండువైపులను యదివరకెన్నియోపర్యాయములు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ఇద్దరు గ్రామస్థులు చంపబడిరి. మాడవవానికి దెబ్బతగిలెను. డి. వి. ఖానుమును ఖాన్ హుస్సేన్ టు ప్యారట్టుగారు నడిపించిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 వ సం. జూలై నెల 29-వ తేది

మంగళవారము

ఇంగ్లండు : మద్యపానము

ప్రజలు వలదన్నచోటుల కల్లంగడుల నుంచ గూడ దని ప్రతిపాదించెడి చట్టమును, ప్రభువుల సభవారు నిరాకరించి, శాశ్వతకీర్తిని సంపాదించిరి! రాజద్రోహభాగకు సంబంధించిన చట్టము నంగీకరించి, ప్రభువుల సభవారు తమ సంకుచితభావము నెటుల వెలిబుచ్చిరో, నిన్నటిదినము సూచించి యుంటిమి. స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు భంగము కలుగునని ఎంచి, హాల్డేనుప్రభువుగా రీచట్టమును పూర్తిగ నిరసించిరి. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమున కేమాత్రము భంగము గలుగగూడదని చాటిరి. లా ఆర్డరులను రద్దీంచుట కిందువలన సాధ్యపడదనియు, ప్రజాభిమతమునకు విరుద్ధమగు చట్టములు కొనసాగ వనియు, స్పష్టపరచిరి. హాల్డేనుప్రభువు గారి విశాలాశయము, ప్రభువుల తల కెక్కలేదు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును వారు చులకనజేసిరి. కాని మద్యపానవిషయమున మాత్రము, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముపట్ల వీరుజూపిన యాతురము నెన్నతరము గాదు. మద్యమును త్రావెడి హక్కునకు భంగము కలుగుట శ్రేయస్కరముగాదని, వీరు వాపోయిరి. క్రైస్తవమతగురువులు గూడ మద్యపాననిషేధము బనికరాదని వాదించుట జూడ, ఇంగ్లండు సితి ఎటు లున్నదో గ్రహింపవచ్చును. బ్రాహ్మణ్య ప్రభువు గారు, చట్టము నసలే నిరాకరింపవలయు నని ప్రతిపాదించిరి. మద్యనిషేధము నిర్బంధమునకు దారి జూపునని, వైకౌంటుకేపుగారు వాదించుట విచిత్రముగ నున్నను, ప్రభువుల సామాన్యాభిప్రాయము నిది దెలుపుచున్నది.

మిల్లరుప్రభువుగారు అభివృద్ధి యనిన సామాన్యముగ నెనుకంజవైచువారయినను, బిల్లున కనుకూలముగ ప్రసంగించిరి. ఇంగ్లండులో ప్రబలిన మద్యపానదురభాసము వీరికి వెగటుగ దోచినది. దీని నాపుటకు, ఏదో విధముగ చర్యచేసికొనకున్న, ప్రబలనష్టము వాటిల్లనని వీరికి దెలియను. ప్రస్తుత సమయమున, త్రాగుడు సత్వరాభివృద్ధిజూపుచున్నందులకు వీరెంతయు చింతించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున పారిమూరుప్రభువుగా రీచట్టము నామోదించినను, విషప్వలు కొందరు ప్రాతికూల్యము జూపుట విచిత్రము. ఈ చట్టము నామోదించినచో అమెరికాలోవలె సంపూర్ణ నిషేధము జరుగునేమోనని డర్బం బిషప్వగారు భయము జూపిరి. కల్లవ్యాపారమునకు భంగముగలిగిన దేశమునకంతకును కీరనినష్టము గలుగునని వీరి తలంపు. వీరి భయము హిందూదేశాధికారుల భయము బోలియున్నది. మద్యపాన మంతరించిన, రివిన్యూకు నష్టము గలుగుననియు, దేశాభివృద్ధి కందుచే భంగము గలుగుననియు అధికారులు సామాన్యముగ పరిశీలించుచుండురు. డర్బం బిషప్వగారు దెలిపిన మరియొక

హేతువు మరింత విచిత్రముగ నున్నది. ఇట్టి చట్టమును నిర్మించిన, బీదల కన్యా యము గలుగునట. ప్రభుసభా సభ్యులకు బీదలపై నింతటి దయగలుగుట అసాధారణ మని ఎంచవచ్చును. కాని యీదయ, బీదల నుద్ధరించు విషయమున గలిగిన బాగుండును. కల్ల దురభాసమునకు బీదలు లోనయి, ధన మాన ప్రాణములను గోల్పోవుచున్నారు. అశక్తిరీపా లగుచున్నారు. సేరముల ననేకముల జేసి, కారాగృహముల జేరుచున్నారు. సంపాదించిన డబ్బంతయు త్రాగుడుక్రింద వినియోగ పడుచున్నది. కుటుంబములు నేల పాలగుచున్నవి.

ఇట్టి దురవస్థనుండి బీదలను తప్పించుట దోసమా? త్రాగుడు కలవాటువడిన వారికి మద్యపాననిషేధమువలన కొంచెము యిబ్బంది గలిగినను, పిమ్మట శాశ్వత లాభము గలుగకమానదు అందుచే విశాలహృదయు లెవరును యిట్టి సంస్కరణమున కడ్డుపడ జాలరు. డర్బం ప్రభువుగారు త్రాగుడు నాపుట కొక యుపాయము జెప్పిరి. వీరి బుద్ధికుశలత నెంత కొనియాడినను, తనివిడిరదు. మోటారుబండ్లు ఎక్కువయిన కొలదియు త్రాగుడు తగ్గునట. రెంటికిని సంబంధ మేమియో పలువురకు దెలియక బోవచ్చును. ప్రతిమనుష్యునికిని ఒక్కొక్క మోటారుబండి సులభముగ లభించుచో, లండను వంటి పట్టణములలో వీనిని నడుపునపుడు త్రాగుకుండ నుండవలసివచ్చునట. ఫోర్డుబండ్లు ఎంతవపుక యయినను, బీదలందరకును మోటారుబండి కొనడి శక్తి గలుగనేరదు. ఒకవేళ కలిగినను, త్రాగుడు కిది యడ్డుపడదు. ఎక్కడబట్టిన నక్కడ కల్లంగడులు వెలయు చున్నపుడు, దూరముబోకుండనే త్రాగు వచ్చును. డర్బం బిషప్వగారు సూచించిన ప్రతిక్రియ హైందవాధికారులు కొంత కాలము క్రిందట సూచించిన మరియొక ప్రతిక్రియను బోలియున్నది. కల్లంగడుల కెదురుగ, కాఫీ టీ పావులను తెరువ వలయు నని అధికారులు సూచించిరి. ప్రజలు కల్లంగడులకు బోకుండ, ఈ పావులకు వత్తురని వీరాశ్చర్యి. ఫలిత మిందుకు వ్యతిరేకముగ పరిణమించెను. కల్ల ద్రావువారు మద్యముతోపాటు కాఫీని టీని గూడ త్రావజొచ్చిరి. ఇదివరకు కన్న రెండింతలు సొమ్ము ఖర్చుగు చుండెను. అటులనే మోటారుబండ్లు చౌకయినచో, ఎంతదూరమయినను బోయి కల్లుద్రావుట కవకాశ మేర్పడును. మత్తుదీరిన పిమ్మట, నెమ్మదిగ ఎవరి యిండ్లకు వారు జేరగలుగుదురు. మద్యపానము నెకపాపముగ నెంచుట తప్పనియు, లేనిపోని పాపములసంఖ్యను పెంచుట క్రైస్తవమతస్థులకు పాడిగాదనియు, వీరు మందలించుచున్నారు. క్రైస్తవ మతాచార్యులు త్రాగుడు తప్పగాదని బహిరంగముగ బలుకుట జూడ, వీరి భావము లెంత సంకుచితములో గ్రహింపవచ్చును.

వైద్యులుసహితము, ఆల్కహాలు దేహరోగ్యమునకు నష్టము గలిగించు నని తరుచుగ దెలుపుచున్నారు. మందులలో దీనిని వాడకుండనే, రోగములను కుదుర్చుచున్నారు. కాని, సాలినుబరీ ప్రభువుగారికి నూతనప్రపంచ మింకను గోచరింపలేదు. దేహరోగ్యమునకు మద్యపానము నష్టదాయకముగాదని, వీరు చాటుచున్నారు. తుద కీచట్టమును నిరాకరించుటకు, 166 మంది అనుకూలము

గను, 50 మంది ప్రతికూలముగను వోటుజేయుటచే, మద్యపాన సంస్కరణ ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. మద్యపాన దురభాసమును కొంతవరకయినను పోగొట్టుటకు బ్రిటిషుప్రముఖు లంగీకరింపకుండగ, సంపూర్ణ నిషేధమున కంగీకరించుట దుర్లభము. ఇంగ్లండునందు, అమెరికాలోవలె సత్వరాభివృద్ధి గలుగుట, మస్తరము. స్వదేశమునం దీ తీరున మెలంగెడి బ్రిటిషు ప్రముఖులు, హిందూదేశమున నిషేధము కొనసాగుటకు తోడ్పడుదురని తలంచుట కెంతమాత్ర మవకాశము లేదు. ఎక్వైజు విషయము ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలలో జేయున్నను, మద్రాసు రాజధానియందు అనుకూలముగ మార్పు గలుగలేదు. మద్యపాన నిషేధమునకు, ప్రజల స్వప్రయత్నములే దానిజూపగలవు.

ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించెనా?

బెంగాలులో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధాన మంతరించెనని, చిత్తరంజనదాసుగారు ఫార్వర్డుపత్రికలో బ్రకటించిరి. ఇది ఎంతవరకు నిజమో విచారించవచ్చును. శాసనసభద్వారా తాము పరిపాలించుచున్నామని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికమీద జెప్పజాలరని దాసుగారి వాదము. కారణమేమి? ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపుడు, సప్లి మెంటరీ డిమాండు నెప్పుడుపట్టిన నపుడు దీనికొని రావచ్చునని నిబంధన నేర్పరచిరి. శాసనసభవారు నిరాకరించిన గ్రాంటును, ప్రభుత్వమువారి రీతిన మరల పునరుద్ధరింపవచ్చును. ఇంతమాత్రముచే ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించెనా? శాసనసభవారిలో ప్రసక్తి దప్పిపోయెనా? సప్లి మెంటరీ డిమాండు నయినను శాసనసభవారి ఎదుట బెట్టవలయును. వారు దీని కంగీకరింపవలయును. అప్పుడుగాని, ప్రభుత్వమువారి యభీప్సము నెఱవేరదు. కర్మకాండ యంతయు యథావిధిగ జరుగవలయును. బొంబాయి శాసనసభలో నేమి జరిగెను? పబ్లిసిటీ డైరెక్టరు పదవితో నిమిత్తము లేదని యభిప్రాయపడి అందుక్రింద ప్రత్యేకింపబడిన గ్రాంటును బొంబాయి శాసనసభవారు వెనుకనిరాకరించి యుండిరి. ప్రభుత్వము వారు మరల నీ గ్రాంటును సప్లి మెంటరీ డిమాండులో జేర్చి, శాసనసభవారి ఎదుటకు దెచ్చిరి. ఏమి మొగమోటుమి శాసనసభ్యులకు దాపరించెనో తెలియదు. ఈమారు, శాసనసభ్యులు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటున కంగీకరించిరి. ఒక్క గ్రాంటునే, శాసనసభలయెదుట తరుచుగ ప్రవేశ పెట్టుటచే, శాసనసభ్యుల నిశ్చయము నడలిపోవచ్చును. అంతియగాని, శాసనసభల బూటక మంతరింపదు. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులయినను, శాసనసభవారి కరస్పర్శచే పావనము గావలసి యుండును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మంతరించెనని యు శాసనసభలు భగ్నమయ్యె ననియు, దాసుగారు తెలుపుట నరిగాదు. శాసనసభల పలుకుబడి యంతరించెనని జెప్పిన జెప్పవచ్చును. వాని యుపయోగము తగ్గిపోయె ననియు, సంస్కరణములు వట్టిబూటకము లనియు, జెప్పవచ్చును. ఈ సంగతి, స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలలో బ్రవేశింపకమునుపే వెల్లడి యయినది. శాసనసభల ఎన్నిక

లను వోటరు లేనాడు బహిష్కరించిరో, వాని ప్రతిష్ఠ ఆనాడే అంతరించెను. శాసనసభలు నిరుపయోగము లని మరల రుజువు చేయవలసిన యవసరముగలుగలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధి కిది ఎంతమాత్రము పయోగించజాలవు. శాసనసభలకు వెలుపల జరిగెడి నిర్మాణమువలననే, స్వరాజ్యప్రాప్తి గలుగు నని నానాటికి రుజువు గుచున్నది.

తత్త దానహాయము

వరదలచే బాధనొందినవారికి తక్షణ సహాయ మవసరమగుటకు సందియములేదు. ఆలస్యము జరిగినకొలదియూ, నష్టమధికమగును. మదరాసులో వెంటనే పౌరులసభ జరిపి కర్తవ్యము నాలోచింపవలయునని, శేషగిరిఅయ్యరు ప్రభుత్వము సూచించిరి. సాంఘిక సేవ సలిపి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసగారి యవదేశముల నాలోచనకు దెచ్చుటకు, రామకృష్ణసంఘముల వారా తురము జూపుచుండురు. రామకృష్ణ సంఘము మద్రాసుశాఖవారు ఈ నెల 22 వ తేది నుండియే వరదల ప్రదేశములకు వెడలి సహాయము సలుప నారంభించిరి. వారు చేయుచున్న ప్రయత్నముల వివరములను వేరొకచో బ్రచురించితిమి. మద్రాసు ప్రభుత్వమవారింతవరకు, వరదలనుగూర్చి గాని, బాధానివారణకై తాము సలుపదలచిన ప్రయత్నములనుగూర్చిగాని, ఎట్టి ప్రకటనను గావింపరయిరి. వీరి ఉపేక్షాభావ మాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. ప్రజలు తమపై తామాధారపడియుండుట శ్రేయస్కరము. శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సూచించినటుల, కాంగ్రెసుసంఘములు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రమగుట కిపు డమూల్యావకాశము లభించినది. ప్రజల కష్టములను స్వయముగ పరికించుటయు, వారిదుఃఖమును బాపుటయు, ముఖ్య వసరములు. కాంగ్రెసు సంఘము లీకార్యమునకు బూనుకొని, ఇతరులకుమార్గదర్శకమగుట ధర్మము. ఆచార్య ప్రఫుల్ల చంద్రరాయగారు, బెంగాలులో వరదలు వ్యాపించిన చోటులలో నెల్ల దిగి, వరదలచే బాధింపబడినవారి కుపశాంతి నెనగి, గాటపు మహిమను వారికి బోధించి, శాశ్వతోపాధిని వాటికి గలుగజేసి, నిష్కామసేవ గావించినవిధము సుప్రసిద్ధము. బెంగాలులోని పల్లె గ్రామములవారు, నేడు రాయిగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక మగు వందనముల నర్పించుచున్నారు. దైవవశమున గలిగిన యాపదల సవకాశముగ గైకొని, మానవసేవ కుపయోగించుచో, దేశము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచుండును. ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను, కాంగ్రెసుసంఘములు ప్రజాసామాన్య భ్యుదయముపట్ల తమకు గల యభిమానమును కార్యరూపము దాల్పజేయుట కింతకన్నను అనుకూలసమయము లభింపజాలదు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు: అల్లరులు

మద్రాసు కార్పొరేషను సభను వశపరుచుకొనుటకు, కాంగ్రెసు సభ్యులుజేసెడి ప్రయత్నములను, ప్రతిపక్షులు రాజురుద్ధియు, అల్లరిజేసియు విఫలపరుప నెంచుట వ్యర్థపు టూహ. ఇట్టి దుండగములకు గడింగుటవలన కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు మరింత బలముగలుగును. కాంగ్రెసుసభ్యులకు విజయము తప్పక చేకూరును. ప్రజలలో ప్రభావము

ఆంధ్ర ల గాంధీ మహాత్మని వూ జాని ధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

29.7.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు కళిదాసుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు 45996-0-7

ఇదివరకు మొత్తం రూ. 22730.14-11

ఇదివరకు మొత్తం రూ. 22730.14-11

ఇదివరకు మొత్తం రూ. 22730.14-11

గలిగించుట కన్ని పక్షముల వారికిని హక్కు గలదు. ప్రజలను నమ్మించుటకు, అందరును ప్రయత్నము సలుపవచ్చును. ఎవ్వరు తమకు సరియగు ప్రతినిధులతో ప్రజలు సులభముగ కనుగొనగలరు. అట్టి సీటిలో ఎదుటిపక్షమువారిపై ద్వారాన్యముజూపి, వారి సభలను చెదరగొట్ట జూచుటకన్న అక్రమము వేరొక టుండబోదు. ఇది నాగరికలక్షణము గాజాలదు. పాశ్చాత్యదేశములలో నిట్టి సంఘటనలు సామాన్యము లయినను, ఆదేశములందలి చెడుమార్గములను భారతీయు లవలంబింప బనిలేదు. శాంతికి భంగము కలుగకుండజేయవలసిన బాధ్యత పోలీసు వారిపై నున్నను, ఆ బాధ్యత తీర్చు నిర్వహింప బడుటలేదు. అందుచే కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రతిపక్షుల ద్వారాన్యమునకోర్చికొని, తాముమాత్రము అహింసా వ్రతదీక్ష నేమాత్రము విడనాడక, ఆత్మబలము నుపయోగించి తమ ప్రయోజనమును సాధించుకొనుట సముచితము. వీరు దృఢసంకల్పులయి రేని, తాత్కాలిక నిరోధము లన్నియు దొలగిపోకమానవు. ప్రతిపక్షులు సహితము పశ్చాత్తాపము జెందక మానరు. చెన్నపురిపౌరులు దేశపరిస్థితులను గురించి ఇతర నగరరాజములు జూపుచున్న విశాలదృష్టిని గమనించి, ప్రజాభిలాషలను పెంపొందింప సమకట్టిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను తమ ప్రతినిధులుగ బంపి కృతార్థు లగుట సముచితము.

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక: మానసప్రభము

ధార్వారుకాల్పుల సందర్భమున, అధికారులు జేసినచర్యలు శ్రీనవిమర్శనమునకు పాత్రమయ్యెను. పోలీసు కాల్పుల కవసరము గలుగలేదని, స్పష్టమయ్యెను. బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక అధికారుల వైఖరిని ఖండించి యుండెను. ఆ సందర్భమును పురస్కరించుకొని మొలటరుగారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికపై మానసప్రభమునకు దావా తెచ్చిరి. లక్షరూపాయల నష్టమును గోరిరి. న్యాయమూర్తి కెంపుగా రీదావాను విచారించి, పదునైదు వేల నష్టమునకును ఖర్చులకును డిక్రీ చేసిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి లోప మేమియు లేదనిరి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు శివలింగప్ప ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుట అవసరమే యని, వీరు సమర్థించిరి. ఇంత పెద్ద మొత్తమును మానసప్రభము పేరుతో సివిలుసర్వీసుయూద్యోగుల కిప్పించుట ఎంత వివేచితమో యూహింపవచ్చును. సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు పత్రికలపై దాడివెడలుటకు, రెండు మార్గములు గలవు. రాజద్రోహనేరముక్రింద ప్రాసిక్యూషనుజేయుట యొకమార్గము. రెండవ మార్గము డిక్రీ మేషనుక్రింద చర్యదీసికొనుట. న్యాయస్థానములు సామాన్యముగ అధికారులపక్షమున తీర్పు జెప్పుచుండును. పత్రికల సీరియస్ సంతరింప జేయుట, అధికారులకు కడుసులభ మగుచున్నది.

బొంబాయి క్రానికలు మానసప్రభ దావా

15000 రూపాయలు నష్టపరిహారము

హెచ్. ఎల్. పెయింటరు (వి. సి. ఎస్) గారు బొంబాయి క్రానికలుపత్రికపైని తెచ్చిన మానసప్రభదావాలోపిన్న (28 వ తేది) వర్ణాన్నిపై బొంబాయి హైకోర్టులో న్యాయ కేంపుగాదు తీర్పు చెప్పిరి. వాది లక్షరూపాయల నష్టపరిహారమును కోరెను. “పత్రికలోని ఎవరైనా ప్రతివాడు లాభారములను చూపబాలకపోయిరి గా. విమర్శ ద్వేషపూరిత మనక తప్పదు. తుపాకులను కాల్చినపుడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పెయింటరుగారు రచన లేదు గాన ఆ పు బాధ్యుడు కాదు. అతడు తప్పుసాక్ష్యమును చెప్పించెనుట మరియొక గొప్పనింద. అల్లరులధికముగా జరిగెనని సాక్ష్యమువలన లేలేనది. తుపాకులను కాల్చుట కుత్తరువులలో శివలింగప్ప దొడ్డికాదు కాన మానసప్రభము కలిగినది గాన 15 వేలను ఖర్చులను కమిషను ఖర్చులలో మూడవంతును ప్రతివాదులు వాది కిచ్చుకొనవలెను” అని న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూర్ మహారాష్ట్రపత్రిక

మానసప్రభ కేసు

తాసిల్దారు రావుసాహెబు నింబాల్కరు గారు తెచ్చిన మానసప్రభ కేసులో సంపాదకుని పక్షమున బారిష్టరు అభయంకరు గారు వాదించెను. “తాసిల్దారు తక్కువ క్లాసు. టిక్నెట్టుకొని పై క్లాసుబండిలో మార్చుండెను. గార్డును తాసిల్దారుకును జగడము కలిగినది. తాసిల్దారు స్నేహితుడగు మల్లుబాబు కొరడలా సామ్మనిచ్చి పై తరగతి టిక్నెట్టుకొని తాసిల్దారు కిచ్చెను” అని, పత్రికలో ప్రకటింపబడినందున యీ కేసు చెలుబడెను. ఇందు అసత్య మేమియునులేదు. ఫిర్యాది తిరుచుగా మూడవతరగతి టిక్నెట్టుకొని రెండవతరగతి బండిలో మార్చుండుట రివాజగానున్నదని గూడరు జువైనది. అతడు దొరతనమువారి వద్దనుండి రెండవతరగతి టిక్నెట్టు మూలమునే రాబట్టుచుండును. ఈరీతిగ దొరతనమును రైల్వేకంపెనీని గూడ మోసపుచ్చుచున్నాడు. తుంటుంబమునిమిత్తము కొనిన కాయగూరలు, బియ్యము, మున్నగువానికీని, చేదుబియ్యమువారికిని గూడ వారు దావాలను చెయ్యవలెను గూడ ఫిర్యాదీసామ్మియ్యడని లేలేనది. ఫిర్యాది రావుసాహెబు, సెకండుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు, అతడు కేసులను విచారణచేసి శిక్షలువేయుచుండును. ఇతరు లబద్ధమాడిన శిక్షించెడు నీయుద్యోగి యీ కేసులో బోనులో నెక్కితిప్పుడు వాజూలమునిచ్చెను. తప్పుసాక్ష్యము చెప్పించెను.” అని అభయంకరుగారు వాదించెను.

సిమ్లా ఆలయల్లు బాంకి దివాలా

డైరెక్టరులపై దావా

ఈబాంకికి నిజమైన లాభము లేకపోయినను లాభము న్నుటల మోసముచేసి దొంగలెక్కలను వ్రాసి నిలువధనము నుండి డైరెక్టరులకు లాభము పంచిపెట్టినందులకు డైరెక్టరులపైనను ఆడిటరులపైనను దావాచేయుటకు లెక్కపెట్టరులకు కలికత్తా హైకోర్టువా తదుమతిపోషిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

లండన్ సభ

కూలిజీగారి యభిప్రాయము

వివాదాంశములు

జ్యూరిస్టుల తీర్మానము

లండన్, జూలై 28:—ఉదయం 12-10. యూరపు మరల క్రొత్తగ అంబుక్ నకుండ్ కోరుదు రేని ఏదో విధముగలండనుసభ దివ్యముగ జరుగుటకు మార్గమును గనుగొనవలెను. ఏదో ఒక దారిని కనిపెట్టవలెను. యూరపులో కాంతి గోరువారందరును డాన్ నివేదికమును అంగీకరించిననే వీరి ఆశయము లీడేరును. ఇదొక్కటియే మార్గము. ఒకరికొకరు సౌకర్యములు గావలెనని కోరుచో అవి ఏర్పాటుగావలసినదే. ఏర్పాటు అగును. ఈ లోపుగ ప్రస్తుత బ్రిటిషు పరిస్థితులతో అంగీకరింపవలెననియే అందరును అనుకొనుచున్నను జర్మనులు లండన్ సభకు వచ్చిన పరిస్థితులు చులకనగ ఏర్పడుటకు వీలగు ననుచున్నారు.

మిత్రమండలి బ్యాంకరుల పరిస్థితులు

లండన్ జూలై 27:—రాత్రి 11-20. జర్మనులనిమిత్తము 40,000,000 పౌనుల బుణమును సూచించబడిన ఏర్పాటుల ప్రకారము ఇచ్చుటకు ఏర్పాటులు జరుగజాలవని అమెరికను బ్రిటిషు బ్యాంకరుల నమగ తెలియ జేసిరి. బ్యాంకరులు దాచుకుండ తమ పరిశీలనఫలితములను తెలియజేయవలెను. జర్మనులు తమ ధర్మమును నెరవేర్చునో పరాసులు స్వతంత్రముగ ప్రత్యేకముగ జర్మనీపై చర్యను దీసికొనుటకు అధికారమున్నచో జర్మనుల కిచ్చుటకు ద్వేషించిన బుణము నేర్పాటు జేయు టసాధ్యమని చెప్పకున్న ప్రయోజనము లేదు. స్వతంత్రముగ పరాసులు ఒక్కరును జర్మనీపై చర్యను దీసికొను అధికారమున్న ఈ బుణములో అసలు ఫాయదాలకు భయము లేకుండ పూచీపడెదమని ప్రాంచి ప్రభుత్వమువారు అభయ మొసగిరట. కాని పరాసులు దీనిని అంగీకరింపలేదని తెలియచున్నది. అందుచే ఈక్లిప్తపరిస్థితు లేర్పడినవి. కాని ఈ కారణములూరా జకీయసంబంధమైన వనుకొనుట తప్ప.

పరాసులు జర్మనీపై స్వతంత్రముగ చర్యనుదీసికొను అధికారమును వదలుకొన్న గాని 40,000,000 పౌనుల బుణమును ఏర్పాటు జేయుటకు వీలులేదనియే బ్రిటిషువారికింకె అమెరికనులు స్పష్టముగ తెలుపుచున్నారు.

జూలీయవాదుల ఏర్పాటులు

లండన్ సభను గూర్చి సమాచారమును సల్పుటకు ప్రభుత్వమువారికిని జర్మను జూలీయవాదులకును ఒడంబడిక కుదురుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మంత్రివర్గమువారు అట్టి సమాచారమును సంతోషముగ ఆదరించుచున్నారు. దానివలన తమకు పరిస్థితులు మరింత బలపడునని జర్మను మంత్రివర్గమువారినిరి. జూలీయవాదులే వినుగుజెంది తమ కోర్కెలను కొంచెము తగ్గించుకొనిరి. నిపుణుల నివేదికమును సంతోషముతో అంగీకరించెదరు.

నిందుసభ కేర్పాటులు

లీక్సెల్, జూలై 27:—రేపటి మధ్యాహ్నము మిత్ర మండలి నిందుసభ జరుగును. అంతవరకు ప్రతినిధులుగాని నిపుణులుగాని సమావేశము కాలేదు. సమావేశముకాదు. క్లిప్త పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రతినిధులందరూ మాటమాడిరట. రేపటి యుదయమున మొదటి సంఘమువారు సమావేశ మగుదురు. రెండవ సంఘమువారి నివేదికమును అందుకొనుటతోడను జ్యూరిస్టుల చెప్పిన సంగతులను ఆలోచించుటతోడను సభ జరగును.

బ్యాంకరుల సభ

లండన్, జూలై 28:—లండన్లో ఆంగ్లో-స్కాట్లండ్ బ్యాంకరులతో కలిసికొని మాట్లాడుటకు ముగ్గురు ప్రాంచి బ్యాంకరులకు జాకరంపిరిని తెలియుచున్నది.

రూరును ఖాళీజేయుట

పార్లమెంట్, జూలై 27:—పారియటు ధ్యూనిస్ గార్లు రూరులో పైనిక ఆక్రమణను తత్క్షణము ఆపుజేసిరేని జర్మనులు తమధర్మములను నెరవేర్చుకున్న వారిపై విధింపబడు అపరాధములనుగూర్చి మొదటి సంఘమువారి నివేదికమును అంగీకరించుటకు అభ్యంతరముగాని కష్టముగాని యుండదని మగ్నోనాల్డుగారన్నటులను దానికి పారియటు ధ్యూనిస్ గార్లు నిరాకరించినటులను తెలియుచున్నది.

జర్మనుల నావ్యానించుట

మగ్నోనాల్డు జూరిస్టులు తమవరకుల నేర్పాటుజేసిరి. వీరి నివేదికమును లండన్ సభలో సోమవారము ఆలోచించెదరు.

బ్రిటిషునాకాదళ ప్రదర్శనము

స్విట్జర్లాండ్ లో జరిగినది. 1914 లో 205 ఓడలుండెను. ఇప్పుడు 193 ఓడన్నవి. నేడు 10 యుద్ధనౌకలు, ఒకయుద్ధక్రూయిజరు, మామూలుక్రూయిజరులు 9 ఓడన్నవి. పూర్వము 55 యుద్ధనౌకలు, 4 యుద్ధక్రూయిజరులు, 55 మామూలుక్రూయిజరు లున్నవి. నిరుడు 56 డెస్ట్రోయరులుండెను. ఇప్పుడు 88 ఓడన్నవి. వైమానిక సంబంధమైనవి లేవు. ఇప్పుడు యున్నవి.

పరాసుల తీవ్రవాదము

లండన్, జూలై 27:—రాత్రి 10/5. ఇంగ్లండు శాంత యుత్తమైన ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ మని జెప్పకొనును ఇంత నాకాదళమును బెట్టుకొనుట ఆక్షేపణీయమని ప్రాంచివా రనుచున్నారు. తమకు భయము లేకున్నంతకాలము, ఇతరులు ఒకరితోనొకరు సఖ్యతగ నుండవలెనని శ్రీరంగనీతులను గజపుట. లే లి క య ను చు న్నారు. ఆంగ్లేయులు సమద్రమున తాము సురక్షితముగ నుండగోరు నపుడు భూమిమీద పరాసులుగూడ తేమముగ నుండగోరెదరని గ్రహింపవలె ననుచున్నారు. ఒకమూల నీతులను గజపుచు ఇంత వైద్యమును బెట్టుకొనుట సమంజసము గాదనుచున్నారు. పారియటుగారుగూడ ప్రాంచి వైద్యమునుగూర్చి ఆలోచింపవలసివచ్చు ననుచున్నారు.

మగ్నోనాల్డు గారు

నాకాదళ ప్రదర్శనమును వీక్షించి మగ్నోనాల్డుగారు నేటి సాయంకాలము లండన్ కు తిరిగివచ్చిరి. మొదట బేకర్ల కేగిరి. కాని తిరిగివచ్చిరి.

ఇటలీపత్రికా వాగ్బంధనము

అనేకముగ పత్రికలు ఆపుజేయుబడుట

లండన్, జూలై 28:—వార్తాపత్రికలను అడంచుటకు ఫౌనిక దండనాధికారులకు అధికారము నిచ్చుటచే ఎనట జూచి నను కలవరముగనున్నది. పత్రికాశాసనములను ధిక్కరించెనని ఎన్నియో పత్రికలు ఆపుజేయుబడినవి. ప్రభుత్వ ప్రతిపాల పత్రికలు ప్యాసిస్టు పత్రికలుగూడ గురియయినవి. ఒక్క ము సోలిసిగారి పత్రికతప్ప మెలానుపత్రికలన్నియు అడంచబడినవి దీనికి కారణము మ్యాటియేటిగారి హత్యనుగూర్చి ప్రకటించుటయేకాని ముస్సోలీనిగారు అవతల పత్రికలన్నిటిని మరల ప్రకటించుటకు ఉత్తరవుజేసెను.

న్యాయమూర్తి వేజిగారి

ప్రవర్తనము

కమన్సుసభలో చర్చింప బూనుకొనుట

లండన్, జూలై 25:—న్యాయమూర్తి వేజి న్యాయ మూర్తి బోసు గార్లకు కలకత్తా హైకోర్టులో జరిగిన వివాదమును గూర్చియు, న్యాయవాదుల తరపున ప్రధాన న్యాయమూర్తికి అడ్డకేటు జనరలు తెలియజేసినదానిని గూర్చియు లండన్లో తెలిసినది. బోసుగారిని పరిభించినందులకు పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులకు చాల కోపముగనున్నది. సోమవారమునాడు కామన్సు సభలో దీనినిగూర్చి ప్రశ్నింపవచ్చును.

భారతదేశము

కార్మిక ప్రభుత్వవిధానము

అలివియరుప్రభునితో చర్చ

లండన్, జూలై 26:—నిన్నటిదినము ప్రేడ్ యూని యను కాంగ్రెసుకార్మికపక్షమువారు అలివియరుప్రభుని గలిసి కొని భారతదేశములో బ్రిటిషుప్రభుత్వమునుగూర్చి చర్చించిరి.

భారతపాలకులలో మార్పు తమక్లిష్టము లేదనియు, పని వాండు తమజీవితమును చక్కబెట్టుకొను ఏర్పాటుగావలె నంటిననియు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము లేనంతకాలము దీనిని సాధించుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వముమీదనే ఆధారబడవలె నని ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ కార్మిక పక్షమువారు రినిరి.

ఇంతకంటే ఎక్కువజనములను ప్రకటింపరాదనిరి. దీనికుభయులును అంగీకరించిరి. రెండుగంటలు ప్రస్తాపించిరి. పూర్తిగ పారిశ్రామిక సమస్యలనుగూర్చియే ముచ్చటించిరి. లాన్సుడర్, స్పిల్లీ పర్సెనాగార్లు రాయబారులుగ వెల్లిరి.

జర్మనీలో సుప్రసిద్ధ గాయకశాఖామణి జుసోనీగారు చనిపోయిరి.

భారతమగ్గులు కామన్సుసభ

లండన్, జూలై 25:—బెంగాలు వర్తకసంఘము వారు కరెన్సీ, పరిస్థితులనుగూర్చి ఏమైన తెలియజేసిరా యనియు తెలియజేసినచో ఏమి చేయవలెనోనిరనియు కామన్సుసభలో సోమవారమునాడు సర్ ప్రెజెంటువై జాగరు అడిగెదరు.

హైకమిషనరులు

ఇండియా డొమినియనుల హైకమిషనరులనుగూర్చి ఏమి ఏర్పాటులను జేసిరని గోరువారడెదరు.

డిల్లీ హిందూముసల్మాను అల్లరులు

అడగి ఇప్పుడు డిల్లీలో సక్రమపరిస్థితులు మామూలుగ ఏర్పడినవా యనియు విభులలో కావలి అవసరములేకుండ బ్రిటిషు సేనలు మరలిన వాయనియు విభులలో దొమ్మి జరిగినపుడు ఎంతకుంది బ్రిటిషు సైనికులను నియమించిననియు వింటర్ట్స్ గారడిగెదరు.

డైయరు సేనాని

పై చేయబడిన అభిశంసన తీర్మానమును రద్దుజేయవలె నను దానిని చర్చించుటకు అవకాశమిచ్చెదరా యని సర్ చార్లెస్ విలుగారు మగ్నోనాల్డుగారి నడిగెదరు.

బ్రెజిలు తిరుగబాటు

సైనికశాసనము ప్రకటింపబడుట

ప్రభుత్వమువారిభయము

సాక్షిలో తప్ప తక్కిన దేశములయందు కాంతముగ నున్నది. ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచున్నది. కానిరయ్యాగ్రాండ్, వట్టో, గ్రానీ మున్నగు ప్రదేశములందు ప్రభుత్వమువారు సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరిని తెలియుచున్నది. ఈ ప్రదేశముల నుండి సైన్యములను మరలించి సాక్షిలో ముట్టడిని తొలగించుటకు ప్రయత్నించెదరట.

ఆంగ్లో

సోవియటు రాయబారములు

లండన్, జూలై 28:—రాకో విస్కిగారు ఆంగ్లో సోవియటు రాయబారములను గూర్చి తెలియజేయుటకు మాస్కోకు బయలుదేరిరి.

జాపీగారు లండన్ కు వచ్చిరి. వీరు రషియా ప్రతినిధు లకు తోడ్పడెదరు. రాకోవిస్కిగారు తిరిగి వచ్చువరకు, ఆగస్టు 21 తేదీవరకు రాయబారములు సాగుచునేయుండును.

ఆర్మంట్లను వైమానికుడు

ప్రపంచమునంతను చుట్టినప్పటికీ బయలుదేరెను. ఇతడు ప్యారిసులో 25 తేదీని ప్రవేశించెను. ప్యారిసునుండి 27 తేదీని లియన్సుజేరెను.

ఇండియాలో సాంకేతిక

ప్రయాణము

మహర్షి ఏర్పాటుచేయుటకు ఆర్. 38 నాకావిమానము బయలుదేరునది తెలియుచున్నది.

తేయాకు దీప్తియున్నను

కలుగజేయుననుట

కోతుల మాంసపిండములకును తేయాకుత్రాగిన దీప్తియున్నకలుగునని క్యాల్సిఫోర్మియాలో కొందరు క్రొత్తసిద్ధాంతమును ప్రవేశపెట్టిరి. బ్రిటిషుపైర్సులు ఇది నిజముగాదని అంత తీవ్రతనముచూపారు.

కలకత్తాలోనున్న డాక్టరు సివిలువెబ్ జాన్సన్ గారు తేయాకును త్రాగిన చాలకాలము ప్రతుడుదరన్న సిద్ధాంతమును కొట్టివేసిరి.

బల్గేరియాలో పులిసినపాలును నేతిని జున్నును తినుటచే సామాన్యులకు 100 ఏండ్లు బ్రతుకుచున్నారనిరి.

విశ్వాసముచే రోగనివారణము

నూతన శకము

పై విషయముగూర్చి పూర్తిగా విచారణ చేయకలెననియు రోగనివారణమునకు ప్రార్థనలు నిపుణులగు వైద్యులును గలిసి తోడ్పడుటల కాలము రాగలదనియు యూర్పు ప్రధాన మతగురువు తెలియజేసెను. విశ్వాసమున్న రోగము లన్నియు కుదురుననియు ఆకాలము రానున్నదనియు నూచించిరి. పరస్పర ఆనామనములతో విశ్వాసము నమ్మకమును వైద్యులు గ్రహింప కుండుట విచారకరమనిరి. నమ్మకమున్న గాని రోగము కుదురదని సిద్ధాంతమును వైద్యులంగీకరింప వలెననిరి. ఈభావము క్రొత్తగ బయలుదేరుచున్నదనిరి.

సామ్రాజ్య నాకాదళము కింగ్స్ నుకు వచ్చెను.

పరస్పర సహాయక ఒడంబడికను పరాసులు అంగీకరించినది తెలియుచున్నది.

జట్లండు యుద్ధము

అధికారిక భవము

జైల్ కో ప్రభుని యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 26:—జట్లండు యుద్ధ సమాచారమును అధికారులు ప్రకటించిరి. రెండువోట్ల నాకాధిపతులు శమ నివేదికమున ఈజిప్టు నాకాసేనానికి అన్యాయముజేసి రని జైల్ కో ప్రభువు తెలియజేసెను. పరస్పరవిరుద్ధముని నే నీదికములచే బయలుదేరిన కలవరముగూర్చి సరియైన వృత్తాంతమును తెలుపలేదని జైల్ కో ప్రభువు తెలియజేసెను.

దైయరు సేనాని అభిశంసన

తీర్మానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

1920 లో దైయరు సేనాని అభిశంసించిరి. తప్పజేసినని నిశ్చయించిరి. కాని మకార్డ్ గారు తమ తీర్పున అట్టి అభిశంసన తప్పని తమ తీర్పునందు జెప్పటచే ఆ అభిశంసనను రద్దుజేయ వలెనని సార్వభౌమమునకు సమర్పించుటకు ప్రవేశపెట్టబడిన తీర్మానమును చర్చించుటకు గడువీయబడదని కామన్సులలో డిప్యూటీ సెక్రటరీ ప్రత్యేక ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త

లండన్, జూలై 28:—తూర్పు ఆఫ్రికాకు బోవు పార్లమెంటు కమిషనుకు ఆంగ్లోగోరుగారధ్యక్షులుగ నుండు రోయ్, చర్చి లిక్విట్టె అధినివేశపుకార్యాలయమున నున్న క్లాడ్లు, లిక్విట్టెగార్లు గూడ ఈ కమిషనులో సభ్యులనియు వీరందరును సమతాంప్రకాశముండి ఆగస్టు 15 తేదీని బయలుదేరుననియు కామన్సులలో భాషనగారు ప్రకటించిరి.

రాష్ట్రీయ గవర్నరులసభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త

లండన్, జూలై 29:—రాష్ట్రీయ గవర్నరులసభ సభ్యులలో ఈ నెల పూర్తియగునా యనియు ఆయా రాష్ట్రముల పాలనముగూర్చి చర్చించునా యనియు కామన్సు సభలో ఏటుగా రదిగిరి. లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీ రాష్ట్రీయకాసన సభలను తీర్పుజేయుటకు గూర్చి వారాలలోచించెదరా యనియు మధ్యరాష్ట్ర కాసనసభ నే వాక పై సభలనుగూడ ఆపుజేయుటనుగూర్చి చర్చించెదరా యనియు ప్రస్తుతమందున్న రాష్ట్రీయ లను భాషాప్రయుక్త విభజనము గావించుటకును జాతివిభేదములనుబట్టి విభజించుటకును సంస్కరణచట్టమున నివేదికములో జెప్పబడిన ఏర్పాటులకు గూడ ఆపుజేయుటను గూర్చి ఆలోచించెదరా యనియు నడిగిరి.

రిచర్డ్స్ గారి ప్రత్యుత్తరము

పైన జెప్పబడిన సంగతులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు సాధారణసభ (జనరలు కాన్ఫరెన్సు) ఏదైన జరుగసంగతి తనకు తెలియదనియు కాసనసభల నాపుజేయుటకు ఇండియా గవర్నరు మెంటు ఆ ట్టులో ఆ వ కాళము లేదనియు రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. మధ్యరాష్ట్ర కాసన సభను ఆపుజేయలేదా యని ఏటుగారడిగిరి. 80,000,000 40,000,000, 50,000,000 ప్రజలుగల రాష్ట్రములు సరిగా పాలనము జరుగవలెనన్న చాలకష్టముగ నుండునని మంత్రి ఆలోచించరా యనియు నడుగ, సంస్కరణచట్టములోనున్న నివేదికమును జూడుడని ఏటుగారికి బదులిడిరి.

నిన్నటిదినము సార్వభౌమము 600 బాలభటులను పరీక్షించెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జూలై 26 న తేదీ తో అంతమయ్యే వారమునందు మరణాంశుసాలనకు వెయ్యింటికి 36.6. చొప్పున ఉండును. అంతకు ముందువారము 34.8 చొప్పున ఉండును. నలుగురికి కలరావచ్చి రి రు మరణించిరి. నలుగురికి స్కాఫ్టుకము వచ్చి నిమ్మలించెను. ఇతరజ్వరముల వలన 16 గురు మరణించిరి.

మదరాసు రైల్వేయూనియను:—పైయూనియనువారు ఏజంటుగారికి కొన్నివిషయములు మనవి జేసికొనుటకుగాను పెరంబూరు స్టేషనువద్ద నిన్న సాయంకాలము సభ జేసిరి. పి. పంచపరాచారిగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. కార్యదర్శి తన్ను పెరంబూరు పోలీసువారు పిలిపించి యూనియను విషయమున ప్రశ్నించినసంగతి జరిపెను. ఏజంటునకు యిదివరకం పిన వివరప్రశ్నమునకు జవాబు వెంటనే దెలుపమనికొరచు వ్రాసిన లేఖను ఎ.కె. ఎం. జోషీగారు సామ్రాజ్యకాసనసభలో ప్రతిపాదించునన్న తీర్మానమును చదివెను. తీర్మానము:—“ఇండియను రయల్వేలయందు చిన్నఉద్యోగుల యిబ్బందులను యీశ్వర అంశములగూర్చి విచారించుటకుగాను ఒక ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని యాసభవారు గౌరవరు జనరలు గారిని కోరుచున్నారు.

1. ఉద్యోగము మరతులు - పనిజేయు గంటల నియమము, కూలినెర్లయము గ్రాట్యూటీ, ప్రావిడెండువసతులు. 2. జాతి భేదములు ననుసరించి ఉద్యోగములిచ్చుట. 3. అన్యాయముగ ఉద్యోగుల సంఖ్య తగ్గించుట. (4) రైల్వేయూనియనులయొడ ఏజంటుల ప్రవర్తన.” ఈతీర్మానము రైల్వే శాఖకుల కెంతయు సమహాయకరమనియు, ముఖ్యముగా జాతిభేదముల నెక్కువగా పాటించుచు, అనవసరముగా పనిచారిని తగ్గించుచున్న మదరాసు రైల్వేకంపెనీ యందలి నౌకరులకు చాల లాభకరమనియు జ్ఞానముగూర్చి నుడివి, యూనియనువారు ఏకగ్రీవముగా ఈతీర్మానమునకు సమ్మతించవలెనని కోరెను.

ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారు

విదప ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారు మాట్లాడిరి. కార్పొరేషను ఎన్నికల గూర్చి జెప్పచు, వి. చక్రగోగుల కార్మికుల పక్షమున చాలపాటుబడిన కాంగ్రెసుసభ్యులగుటచే రైల్వేలవా కందరు ఆయనకే ఓటునియకలెనని జెప్పెను. జోషీగారి తీర్మానమును తప్పక సమ్మతిదెలుపవలెనని నుడివెను. సభ్యులెల్లరు ఏకగ్రీవము తీర్మానమును ఒలపరచిరి. ఆ రోజుండు రైల్వేస్టేషను చూపుచుగారు కార్మికుని కొట్టి ఒక ఇంజనీరుని కిషించినందుకు అభినందించుచు వేరొక తీర్మానము గావించబడెను. అంతట సభ ముగిసెను.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం జూలై నెల 29-వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	నీటి స్థాయి	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము
జిల్లా ముఖ్య నగరములు	నీటి స్థాయి	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము
గోపాలపురం	84.7	75.6	0.86	6.46	44.96
విశాఖపట్టణము	85.5	75.8	0.25	2.61	87.09
కాకినాడ	91.2	75.4	0.82	4.26	89.09
మచిలీపట్టణము	95.8	78.0	...	6.88	41.69
కర్నూలు	94.1	77.2	...	8.00	26.01
చిత్తూరు	92.8	76.8	...	2.89	20.51
కడప	97.5	80.4	...	4.92	81.28
నెల్లూరు	97.5	84.1	...	8.08	87.98
మద్రాసు	94.2	81.8	...	9.08	50.74
కడపూరు	98.8	82.8	...	2.85	52.94
నీలము	91.7	74.5	...	6.74	89.80
కోయంబట్టూరు	88.7	71.9	...	19.27	22.29
తిరుచనాపల్లి	96.1	78.2	...	0.18	88.18
శాకపట్టణము	96.7	81.2	...	0.67	54.98
మధుర	97.1	77.0	...	8.79	88.58
పాంబున్	90.6	78.8	...	0.42	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	2.28	28.84
తిరువేండ్రము	88.0	74.1	0.24	47.05	64.51
కొచ్చిన్	82.8	78.1	0.78	...	114.51
కాలికట్టు	84.8	75.8	0.74	96.16	117.16
మంగళూరు	87.1	75.6	0.40	92.89	125.69
లెంగునూరు	88.5	66.7	...	8.58	85.87
మోకార	68.1	62.9	1.44	102.54	125.46
కొడైకాల్	62.5	52.1	0.07	17.57	62.18

సర్కారులు:—వర్ష పాతము సాధారణము. మన్నది. గోపాలపురంలో 0.86, కాకినాడలో 0.82 విశాఖపట్టణములో 0.25 వర్షించెను. చాలవరకు మేఘములు దిట్టముగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి ఎక్కువ. తక్కినవోట్ల పగటి రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీల తక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో అద్భుత తక్కువ. ఇచటపగటివేడిమియు రాత్రివేడిమియు కడపలో 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. నెల్లూరులో అద్భుత తక్కువ. కడపూరులో పగటివేడిమియు రాత్రివేడిమియు 3 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

పడమటి తీరమున సర్కారులయందు వర్షముండుచున్నది. తక్కినవోట్ల స్థానికచినుకులు పడచుచున్నవి.

యస్. ఆర్. సామ్రాసు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

స్వర్ణములై న నూకల సుబ్బరాయలు శ్రేష్ఠిగారు గొప్ప దేశాభిమానియును పుల్లంపేట నూకల గుప్పరాయలు శ్రేష్ఠిగారు 20-2-23 తేదీ మధ్యాహ్నము స్వర్ణములయిరి.

ఈయన పరోపకార భువీమణుడు మహాత్మాగాంధీగారి సబర్యతీయాశ్రమ దర్శనమునకై నే నేడవచ్చును రెండుగంటల కాలములో 60 రూపాయలు వినూలుచేసియిచ్చెను. తిలక్ నిధికి ఒక్క పుల్లంపేట గ్రామములోనే రు 200.0-0 పనులుచేసి కార్యదర్శిపరము చేసెను. ఇట్టి కరదాత తన ముప్పదిరెండవ యేట మృత్యువాతబడెను.

కొండమానపురము } సాయం వరదదాసు
23-2-23 } కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు

ఆత్మహత్య

బొంబాయి, జూలై 28:—నిరాశచేతను మనోభైరవుడు తేకపాపుటచేతను యస్. యస్. “వార్సోవా” పై నున్న ఒకమారు డగ్లసుకానింగు అను యూరపియను వైయలెసు పని వాడుకపై బొంబాయికి చేరగానే ఆత్మహత్యగావించుకొనెను. (ఆ. ప్రే)

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు

ప్రకాశరావుగారిపై ఎత్కన్ పిటిషన్

20 ఆగస్టున విచారణచేయబడును

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 26:—ఈనెల 1-వ తేదీని కాకినాడతాలూకా, గోదావరిజిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు వింజమూరి రామమూర్తిగారు తాలూకాబోర్డునుండి జిల్లాబోర్డునకు దుగ్గిరాల వెంకటనారాయణప్రకాశరావుగారిని ఎన్నుకొనిన ఎన్నిక చెల్లగూడదని కాకినాడ సబ్జిక్షన్లో పిటిషన్ దాఖలుచేసెను. సదరు ఎన్నిక చేయునీతి మూటెండుచేయుటకు తాలూకాబోర్డునకు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు ముందు తెలియబరచకుండా ఎన్నిక జరుపబడెను గనుకను, అందువల్ల తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునకు ఎన్నికనిమిత్తము మీటింగుచేయుటకు జ్యూరిస్ డిక్షన్ లేదుగనుకను, ప్రకాశరావుగారియొద్దికి రూల్సుకు వ్యతిరేకము అనియు, మీటింగుకు పూర్వము 7 రోజుల నోటీసు యివ్వబడలేదనియు ఈ కారణములవల్ల సదరు ఎన్నిక చెల్లరాదని పిటిషనులోని ముఖ్యాంశము. పిటిషనర్ వకీలు చల్లా సుబ్బారావుగారు.

రెస్పాండెంటు ప్రకాశరావుగారి తరపున లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టువకీలు, తుర్లపాటి వెంకటాచలం బి. ఏ. బి. ఎల్., గార్లు 25-వ తేదీని స్టేటు మెంటు దాఖలుచేసిరి. అందు పిటిషను అంశములు ఖండింపబడినవి. 14.5.24 తేదీని జరిగిన మీటింగులో బోర్డుసభ్యులు యావన్యండియు పిటిషనరుతో 15-నరకు వచ్చియుండిరియు, ప్రకాశరావుగారిపేరు తప్ప మరియొకపేరు వచ్చిన ఖాళీకి ప్రపోజుచేయబడలేదనియు, పిటిషనరుగాని మరియొకసభ్యుడుగాని పిటిషనరు చెప్పే అభ్యంతరము లేవిధమైనవియు వచ్చియుండలేదనియు, యాకారణములవల్ల ఎన్నిక చెల్లనేరదని చెప్పబడినందున ఆట్లు ప్రావిజనుగాని రూల్సుకుగాని వ్యతిరేకముగ నున్నదని అనుకొన్నప్పటికినిగూడ చెల్లనేరదని చెప్పబడినందున స్టేటు మెంటుయొక్క ముఖ్యాంశము.

విచారణకై కేసు ఆగస్టు 20-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ప్రాచ్యపరీక్షావిరుదాంకితుల కొక హెచ్చరిక

9.7.24 తేదీన బ్రటింపరచిన డైనికాండ్ర పత్రిక యందు మన మున్నతస్థితికి రాదగు ప్రయత్నము చేయుట కొక రేఖను బ్రటిందిరిసి. అందు బ్రటితులను సంశయములకు గొందలు సమాధానముల నందిరి. చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయమున నున్నవీరులు బి. ఎ. మొదలగు పట్టపరీక్షలయందు తీర్ణులయి యున్నతీర్ణియందుండగా నదేవిశ్వవిద్యాలయమందు దత్తుల్యమగు పట్టపరీక్షలయందు గృతార్థులమయిన మన మిట్టి స్థితియందుండుట కడుంగడు హాస్యాస్పదము.

ఈసంవత్సరము చెన్నపురిలో బట్టప్రదానసభ 21.8.24 గురువారమునాడు జరుగును. తత్సభ జరుగుదినములలో మనమందఱ మేకిభవింపి విద్యాభ్యాసార్థుల కొకమహజరు సంపుట యనశ్యకము. పలువురేకిభవించినగాని యేపనియుఁ గానేరదుకదా. విద్యాభ్యాసార్థులు ప్రాచ్యపరీక్షలయందు నుత్తీర్ణులైన వారిలో నెందఱుఁడొకములలో నున్నారో వారి శేతనాదు లెంతెంతయని ప్రశ్నించినపుడు మనమును తైరులము కావలసివచ్చును. కాన నందులకు సమాధానమిచ్చుటకు మీయుద్యోగాదులు తేలిసియుండుట యత్యవసరము. ఇప్పటికైనను సమయము మించలేదు.

కావున నోనుహృత్తులూరా! అజ్ఞాన్యమునకుఁ బనుదీయక నేఁ గోరినవిషయములను వెంటనే తెలుపఁగోరుచున్నాఁడ.

గాంధీపేట గుంటూరు } విష్ణుభొట్ల శ్రీరామశాస్త్రి.
26.7.24

హజరతు మోహనీగారు

ఆగష్టునెల 11 వ తేదీని వదలెదరు

హజరతు మోహనీగారిని ఆగష్టునెల 11 వ తేదీని వదలెదరని కాన్పురునుండి వార్త వచ్చినది. (ఆ.ప్రె.)

హిందూధర్మము-భావస్థితి

శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య

గారి యుపన్యాసము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రెజవాడ, జూలై 27:— రామమోహన గ్రంథాలయ సంఘము వారు జనసామాన్యము యొక్క యుపయోగార్థము కొన్ని ఉపన్యాసముల నేర్పాటుచేసినారు. ప్రథమమున శ్రీ ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు నిన్న “హిందూధర్మము - భావస్థితి” అను విషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. “హిందూ” శబ్దము విదేశీయులచే వాడుకలోనికి వచ్చెననియు, దానియొక్క నిరూపణమును అనేకులు అనేకవిధములగ చేయుచున్నారనియు అందువలననే ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించి చిట్టచివరకు “మహమ్మదీయతలు” అని కాసనసభ ఎన్నికల సందర్భమున నిరూపించియున్నారని చెప్పిరి. హిందూసంఘములో సనాతనధర్మపరులు మొదలు పంచముల, ఎరుకల, ఏనాదులవరకు చేరియున్నారనియు, మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు, కిక్కులు, పారసీకులు కానివారందరు హిందువు లని వాడబడుచున్నారనియు, ఇందుచే ఈపేరుకంటె మరియొకపేరును వాడుట ఉచితమనియు, అయినను అది ఇప్పుడు అప్రస్తుతమనియు చెప్పిరి.

తాము అసహాయాధ్యమములో చేరి స్వరాజ్యసంపాదనకై సర్వపరిత్యాగమును చేయుటచే తమకు ఈవిషయమై ముచ్చటించుటకు అధికారము గలదనియు, తాము సనాతనధర్మానుష్ఠానపరుల వంశమునకు చెందియుంటి మనియు, తాము ఉపనిషదాది మహాగ్రంథములను హూణభాషలో చదివితమనియు తాము ధర్మనిరూపణచేయుటకు మాడ అధికారమును గలిగియుంటిమనియు ఉపాధ్యాయులుగ చెప్పిరి. మరియు నిటుల చెప్పిరి:

నేను అసహాయనాదినీ. స్వరాజ్యసంపాదనకై దీక్షబూని నాడను. నాయొక్కద్వైత్యులెల్లయు స్వరాజ్యమును సాధించు మార్గముపై గలరు. ఈ దేశములోని ప్రతిమానవుని లక్ష్యము స్వరాజ్యమేనని చెప్పవలెను. కనుక స్వరాజ్యమనగా నేమి? దానిని సాధించువిధానమెది? అను సీపళ్ళి లే ప్రతివానిహృదయమును నేడు కలవరపెట్టుచున్నది. మనభుతములోగాని, లేదా సంఘములోగాని ఎట్టికీష్ట సమన్వయమున అవి యన్నియు స్వరాజ్యసమస్యకు లోతువయనియే చెప్పవలెను.

ప్రతిసమస్య స్వరాజ్య సమస్యతో సమన్వయము చేసి కొనకలయును. స్వరాజ్యమనగా నేమి? ప్రతిప్రాణికి పట్టెడన్నము; మతిపోయెడు మద్యపానము మున్నగు దురభ్యాసముల నాంక్ష పెట్టుట; స్వభావానుసరణమైన ధర్మాచరణకు ఆటంకము లేకుండుట. ఈమాడు మనకు లభించినచో ఎవరు రాజ్యమును పరిపాలించినను సమానమే. అందులో తెల్లవారే చక్కగ పనులను నెరవేర్చగలరు. వారు దానిలో ఆరితేరినవారై యున్నారు. రాజులు ప్రజలకు భుక్తి ముక్తి కలిగేమార్గము చూడవలెను. మనము కోరునది సర్వభూతహితముగాని స్వభావహితముకాదు. పాలించేవాడు అనేక చిత్రమైన పనులు చేయవలెను. అతనికి రాత్రి పగలు అనేభేదముండకూడదు. ఆకలి అయినప్పుడు అన్నము తినకూడదు. పిలుకలిగినప్పుడు మాత్రమే అన్నము తినవలెను. రాత్రికాగానే నిద్రపోగూడదు. పని తీరిన తరువాత నిద్రపోవలెను. తనకు బుద్ధిప్రసన్నుడగు పూజచేయ వలెను. ఆదివారమువరకు ఆగవలెను. ఇంక నిట్టివి ఎన్నియో చిత్రములు గలవు. ఇందులకు తెల్లవారే తగినవారు. కాని మేము స్వరాజ్యసంపాదనకు దిగినప్పుడు పాలకవర్గము వారు విశేషముగ అడ్డు పెట్టినారు. మన షరతులకు అంగీకరించలేదు. అందుచే మనము సమరమునకు దిగవలసి వచ్చెను. రంగములో ప్రవేశించు సరికి మనలో మనకు అనేక భేదములు పొడ నూపెను. ఈ తరదేశమున హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు. దక్షిణమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు. అప్పటివరకు వెనుకనున్న భేదములన్నియు (పాశ్చాత్యుల చేయవలసిన సహాయమున ప్రత్యక్షమయ్యెను. అందుచే మనము ఓడిపోతిమి. మంచికోజులు దాటిపోయినవి. మనకు స్వరాజ్యము రావలయునన్న భేదములు నశింపవలయును. నిష్కళంకమైన ట్టియు, ప్రేమబంధములతో సుస్థిరమైనట్టియు ఐకమత్యము దేశమునందు స్థాపింపబడవలయును. మనము ఎట్టిపాటు పడియెనను, ఐకమత్యమునకై ప్రయత్నింపవలయును. ఆవసరమై

మన ధర్మమును త్రోసిపుచ్చియైనను ఐకమత్యమును నెలకొల్పవలయును. మనము బ్రతికినప్పుడుగా ధర్మము! మనకర్మాతదానిప్రయోజన మేమి? కనుక మనకు ప్రాణాధారమైన ధర్మమును మనము చూచుకొనవలయును.

కొందరు పండితులు మనము చెప్పుదానికి విపరీతార్థము చేయుచున్నారు. సనాతన ధర్మమును నశింపజేయు దలంచి నటుల వారు అపహావము చున్నారు. ఈ అసహాయమహాద్యమము వ్యసంకరమునకు పురికొల్పుచున్న దనియెవరు. నిజముగ అసహాయనాదికి అట్టియుద్దేశ్య మేమియులేదు. ఐకమత్యమునకు సహాయభూతమైన ఎట్టి మార్గమునైనను పండితులు చూపిన నాప్రకారము చేయుటకు అసహాయవాదులు సిద్ధముగ నున్నారు. సాప్తాంగములతో వారి ఉపదేశమును శిరసా వహించుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. ప్రస్తానత్రయము చదివి కాంతిపేసినవారై మన పండితుడ ననియు సనాతనధర్మపరుడ ననియు అనుకొనుట వెలితనము. గ్రామస్థాన చక్కగ పాడుటలేదా? అంతమాత్రమున ఆది మానవకోటితో సమమగునా? ఎన్నటికినికాదు. అద్వైతస్థితిసాంఘి “అహంబ్రహ్మస్మి” అను కొనెడువాడు అర్థదూపాయిసంభావనకు చేయి సానునా? ఎన్నిటికిని అట్లుచేయదు. గాంధీకంటె అనేకరెట్లు లేజన్నుతో ప్రకాశించుచుండును. అట్టి లేజస్సంపన్నుడు ఈ ప్రపంచమును నియమించును. అంతియేగాని ఈనాటి పండితులవలె నివ్రేజనగ్రుడ్డై యుండనోపదు. సమయము సమీపించినది. ప్రవాహమధ్యమున నున్నది ఈదేశము. ఈదేశము నుద్ధరించుటకు దీక్షబూని నడిపించు పండితుడుగాని పామరుడుగాని చెప్పుమార్గమును చేయుబోధను అనుసరించుటకు దేశము సిద్ధముగ నున్నది సమయము గడచిన విగచి ప్రయోజనములేదు. పండితులు వెనుకంజ వేయుదురే వారిభాగ్యత పోనేరదు గనుక వారు ముందుకువచ్చి దారినిమాపుట ధర్మము. లేదేని మరియొకరు చూపుమార్గము ననుసరింపక విడిలేదు. భగవంతుడు మమ్ములను స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయునని ప్రేరేపించు చున్నాడు. భగవత్ప్రేరణలననే మేముందరము సర్వమును త్యజించి అవసరము కలిగిన ప్రాణములతో సహా పనిచేయ సంకల్పించియున్నాము. మాతోపాటు రాక వెనుక నుండువారు మాచేయుపనులను లెక్కపెట్టజాలరు. మాదారి నే నడువవలసి యుండును.

శ్రావణపార్వతి ఉపాకర్త

చంద్రగ్రహణము

శ్రావణపార్వతినాడు రాత్రి చంద్రగ్రహణము పట్టును. గ్రహణము ద్వితీయ యామును కలుగునా తృతీయ యామును కలుగునా అనువిషయము నిర్ధారణ కావలెను. తృతీయ యామునుననే కలిగినచో ఆనాడు ఉపాకర్త జరుపుట కాక్షేపణలేదు. శృంగేరిమఠమువారి పంచాంగము ప్రకారము ద్వితీయ యామును గ్రహణము కలుగదు గాన ఆనాడే ఉపాకర్త జరుపవచ్చునని వారు నిర్ణయించిరిగాని యితర పంచాంగములలో భిన్నముగా నున్నదిగాన పండితు లీవిషయమును సరిగా నిర్ణయింపవలెను లేనిచో కొందఱొక రీతిని కొందరిొకరీతిని జరుపుట తటస్థమను.

విద్వాన్ కె. శేషశాస్త్రి

కర్నాటక రాష్ట్రము

ఆయుర్వేదప్రచారము

ఆంధ్రరాష్ట్రము మున్నగు రాష్ట్రములలో రాష్ట్రీయ ఆయుర్వేదసభలు జరుగుచున్నవి. అఖిలభారత ఆయుర్వేద పరీక్షలలో చాలమంది ఉత్తీర్ణులైగాని కర్నాటకమున రాష్ట్రీయసభలును పరీక్షలును గూడ జరుగలేదుగాన కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసునాయకు లాయుర్వేదమును గూర్చి గూడ చాల శ్రద్ధ బూని పనిచేయగోరెదను. డిశంబరు నెలలో బెల్గామలో దేశీయమహాసభ జరుగునపుడు చాలయితరసభలు గూడ జరుగునుగాన వానితోపాటు ఆయుర్వేద మహాసభను గూడ జరుపదగునని నేను నూచించు చున్నాను. ఈవిషయమున కర్నాటకమునందలి వైద్యులు శ్రద్ధవహింప ప్రార్థితులు. మైసూరు సంస్థానమున ఆయుర్వేదాభివృద్ధి మెండుగానున్నదని తలంచుటవట్టిప్రసూ దానిని గూర్చి ముందు వ్రాసెదను.

విద్వాన్ కె. శేషశాస్త్రి

పల్లపు ఆయకట్టు - నజరాన చెల్లించు

నూతనముగ గవర్నమెంటు పల్లపు ఆయకట్టుగా చేర్చిన భూములకు చెల్లించవలసిన రూ 25.0.0 లు ఆగస్టు 15 వ తేదీలోగా చెల్లించవలసినదిగా ఆర్డరు చేసియున్నారు. దరిమి లాభాననభాసభ్యులు పె. పెద్దిరాజుగారు గవర్నమెంటువారిని అడుగగా గవర్నమెంటువారి కడపటి పుత్తర్యులకు ఆపువలసి నట్లు పెద్దిరాజుగారు ప్రతికలమాలమున ప్రచురపర్చినారు. కాని గవర్నమెంటువారివల్ల అట్టిపుత్తర్యులు రహితులుకు తెలియపర్చలేదు. గవర్నమెంటువారు తాలూకా తహసీల్దార్లకు, తమిళులును వొత్తిడిచేయవలసిన మాత్రం పుత్తర్యులు యిచ్చి నట్లు తెలుస్తుంది. రయితులను వొత్తిడి చేయవలసినదములో సంగతి సందేహస్థముగా వున్నది. కాబట్టి యిప్పుడు ఆగస్టు 15 వ తేదీలోగా నజరానా చెల్లించవలయునా లేక ఆపువలచేయబడినదా, యేసంగతి చెల్లించవలసిన రయితులకు స్పష్టముగా తెలియక సందేహస్థముతో వున్నారు. కానయీసంగతి పెద్దిరాజుగారుగాని, తెలిసిన యితరులుగాని పుత్తర్యులమున తెలియపర్చగలందులకు కోరుచున్నాము.

మాసిండ్, 26-7-1924.

ఒక రయితు.

బొమ్మిడి ఫిర్కాలో తాలూకాబోర్డు సంస్థలు

బొమ్మిడి ఫిర్కాదగ్గర దగ్గరగానున్న 15 గ్రామములు గలిగిన తణుకుతాలూకాలో ఒక చిన్న రెవెన్యూ ఫిర్కా 1922 లో నరసాపురం తాలూకాబోర్డునుండి తణుకుబోర్డు విడిచియ బడి 1923 లో ఎన్నికలు జరుపబడినవి. తణుకుతాలూకాకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రెజిడెంటుగారే యున్నారు.

ఈఫిర్కావల్ల రమారవి క్విరీ వేల రూపాయలులోకలు పెనులుగాను యితరభావతులుగాను బోర్డుకు ఆదాయము రావచ్చును. బోర్డు పరిపాలనలో యీ ఫిర్కాలో 2 బాలు రవి, 1 బాలికా ఎల్.మెంటరీ పాఠశాలలు, ధర్మశాస్త్రాలు, రహ దారీపుంతలు విలేజ్కోడ్లువగయిరాలు కల. చాలకాలము యీమట్టుపట్లపా రెవరను యీఫిర్కాతో వున బోర్డులో మెం బరుగా నుండలేదు. కాని 4, 5 సంవత్సరములనుండి యీ ఫిర్కావాసులే మెంబరుగా నున్నారు.

మైమూడు బాలుర పాఠశాలలకు బోర్డువారి భవనములే వున్నవి. కాని పుంసూరు పాఠశాల నేడో రేపా కూలిపోవు స్థితిలో నున్నది. గత రెండుసంవత్సరములనుండి విద్యాకాఖాధి కారులు, రివిన్యూ అధికారులు యింకా ఇతర వుద్యోగములు అనేకమంది బోర్డువారికి మరమ్మతు విషయమై వ్రాసినప్పటికి బోర్డువారు పెడచెవిని తెట్టుట చూడ యీ యి బ్బంది ఎట్లు తీరుటయో తెలియకున్నది. గత కాలనసభ ఎన్నికలు ఆ బిల్లింగులోనే జరుపబడినవి. ఆదినమంతయు నర్దు మగుటచేత బిల్లింగం తయ్యం నీరయి వోట్లర్లు తడిసియే వోట్ల సిచ్చిరి. ఇటువంటి శిథిలస్థితిలో నుండుటచేత ఎక్కడ విరిగి మీదపడునో యని నర్దుము రాగానే స్కూలు మాసివేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఇంతకు రెండువందల రూపాయలకంటె ఎక్కువ సొమ్ము మర మ్మతుకు అవసరములేదు. అంత సొమ్ము యివ్వలేనియెడల అడ్డ యింటిలో నుంచుటకయినాబోర్డువారు పుత్తర్యులీయకూడదా. కానుపాడు గ్రామమునుంచి ఏలూరు కాల్యగట్టుకు రోడ్డు వేయుటకు గాను 4, 5 సంవత్సరముల క్రిందట కొంతసొమ్ము యీ తాలూకా నరసాపురం బోర్డులోనుండగా బోర్డువారికిచ్చిరి. ఇంతవరకు ఆరోడ్డుపని జరిగించలేదు. ఆసొమ్ము ఏబోర్డులో నున్నదో ఎప్పుడు పనిచేయించబడునో ఎవరికిని తెలియదు.

ఇక ధర్మశాస్త్రసంగతి చెప్పవలసి కాకుండగనే యు న్నవి. కొన్నిచెరువులు చూచిన శరీరము గగుర్పాటుచెందును. అన్నిచెరువులను మరమ్మతులు అవసరమయి యున్నవి. తాలూ కాబోర్డు మెంబర్లు దగ్గరగా నున్నచోట్లనే యీలాగునుండలేని చోట్ల ఎట్లుండునో చెప్పనక్కరలేదు.

ప్రజాప్రతినిధులయిన మాబోర్డు మెంబర్లు ఎవరి ఫిర్కా లోవారు ప్రతిగ్రామము నెల కొకసారయినను స్వయముగా వెళ్లి ప్రజావాంఛలను తెలిసికొని తగిన ఏర్పాట్లు జేయు చుండురుగాక యని కోరుచున్నాను. అప్పుడే వారు నిజమయిన ప్రజాప్రతినిధులయి తమకర్తవ్యము చెరవేర్చినవారగుదురు.

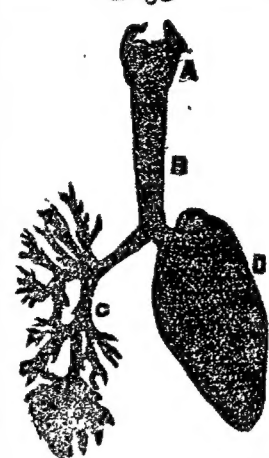
ఒక గ్రామవాసి.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ఫ్లుఎన్సా!!!

హాడ్ న న్సు

“యూమెంథాల్ జూబులు” అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుంకు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ఫ్లు ఎంజా” మొదలగువాటిని తప్పక తుడుర్చును. తుయమును రాసీయక ఆటంకపరచును.

“ది లాస్ పేట్” “ఆప్టిలేషియన్ మెడికల్ గెజటు” “ది ప్రాక్టిషన్” “మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసన్” థర్లి (ఇండియా మొదలగు) వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సు చేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు

వాటికి కావలసినది

ఏ.స్వరపేటిక.

వి.క్వాసనాశము.

సి.క్వాసనాశము యొక్క

గొట్టుము.

డి.ఒక క్యాకెకోశము ప్రత్యేక

భాగము. అన్ని కెమిస్టులు

ఇము లందును వెలకు దొరుకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1.2.0.

అన్నిచోట్లలో దొరుకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన జాగా లలో దొరుకును.

మెసర్స్ ఎన్. జే.కాయి గాంధర్ అండుకో, నైసా బజారులోడ్డు. ఆస్ట్రేలియా అండుకో కెమిస్టులు, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— నైసామహమ్మదు అండుసన్స్ 5 మెక్స్ వీధి, బార్లిను, మద్రాసు. (1469)

డబ్బీ 1-కి కుప్పుకు తెలము రూ. 0-8-0

ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,

కుప్పులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

హిందీ - తెలుగు

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు ఏలయిన సులభత్రేలిని వ్రాయబడినది

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెచ అ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయ,

7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

కౌంటిల్యూని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మామిడిపూడి వేంకట

రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియైన చాణక్య డనునామాంతరముగలిగినట్టియైన కౌంటిల్యూనిచే రెండువేలసంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వము వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యము. నీనివాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియట్టిగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పొచ్చిన కాలమందలి మనజేతులలోని రాజ్యము తెలు పాలింపబడుమం డెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందరికిని నిదియ మూల్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కౌంటిల్యూని కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథయందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము తెల్పి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోరెండు. ఖరీదు రూ 4-0-0 మాత్రము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

(1469) మహారాజాకాలేజి, విజయనగరం.

లేక, అభ్యుదయపు స్తకనిలయము, కాకినాడ.

కామినియానానె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానానెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ ముల గానాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేహజ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరిశువల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలనందు చుక్కలు వేసికొన్న సరిమళ్ల
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

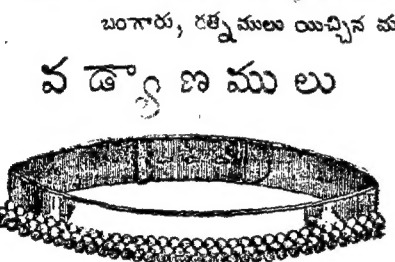
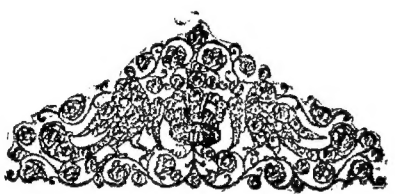
పై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలువజెంట్లకు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బొమ్మమర్చి, బొంబాయి అని వ్రాసిన బహుళగలరు.

అన్నతాంజనము

కొలదివతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?
మహర్షి జేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము: (గంధకర్త మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు)
(వతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు) ధర రు 2 8 0
నిండుక్యాలికోబైండు ఫెదర్ వైటుకాగితములు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
తలచినచో నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

చిత్ర విచిత్రపు వస్తువులు చేరుపొందినది?
వద్యాణములకు, వంటిలకు ఉపయోగించునట్టి
కెంపులుచెక్కిన మోపు
ధర రు. 40, రు. 150 వరకు గలదు.
బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన వద్యాణములకు రు. 15—25 వరకు అగును.
సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును.
మజారి రు. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 ను
వరకు చేయవచ్చును. మజారి రు. 25—50 వరకుగలదు.
సరము బంగారు, మేలైన వజ్రములకు, రత్నములకు
పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;
172, పుటల మాఅందమైన క్యాలటాగు ధర రు. 1-0-0. వగలవరకులు, 25, చైనాబజారువీధి, మద్రాసు.

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు: రాజమహేంద్రవరము సంపాదకుడు:

అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి, తల్లావల్లి శివశంకరశాస్త్రి,
నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు
నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలికోబైండు, ప్రవేశరసము 0.4.0 యిచ్చి చందాదారు
లగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.
నూతనముగ వెలువడినవి: ముద్రాపాదాంగ నవలారచయిత
రెయినాల్బువిరచిత మగు ఫాస్టు రెండుభాగములు

తెలిగించినది: శ్రీయుత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు.
అధికారగర్వము—అద్భుతరహస్యగోపనము—అశ్రద్ధదుద్ధావాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర
హత్యావిధానము—దారుణవిషనిర్మామ—కాంతాకాంచన తిరస్కరణము—విమలప్రేమాభి రాములగు యువతి
యువజనుల కల్యాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పయన్నది. (1586)
మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0
రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0

రక్త హామి
Deschiens' syrup
మొదలగు వాటికి.
పిరపును ఉపయోగించుము.
ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణకలిగినది, 30,000 వైద్యులబహుళకౌశియ్యము వారు. ఉష్ణియు, పాచి
లను మోయును, గమనించుము. ఎక్కడను లభిస్తును.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

కలనులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గణపాధికము
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి నైత్యకాక
కీమాత్రలు వివాహ్యులము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కలు, పూర్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్ప
లను బోగొట్టి శేషమును మంచి యారోగ్యమునకు
చెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేకపిష్టములు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధమునుటచేతను పరమసాంస్కృతియు యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంజీవి మేహము, నిక్కాక కుక్ష నష్ట
ము, నిస్సత్తవ, అతిమూత్రము, వీటిని హతించి మంచి బలమును,
యావ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు.
వర్షపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుడు. 1

20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-8-0,

పి. శి. ప. లిండు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిచేపి. (పెల్లూరుజిల్లా.)

The Zandu Pharmaceutical
works Ltd. Bombay.

జాండాపేషధశాల లిమిటెడ్
బొంబాయి

జాండావారి చవనప్రాశ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బనము మొదలయిన యెదురు
రోముకు సంబంధించిన సుస్త రోగములకును వివేచ
వధమేగాక శరీరమునందలి నెత్తును కుత్తవరచి చెడి
పోయిన శిర్షకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
చేయుటయు దద్దితీయమైనది
ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచేసి
పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శిశువులకుఅమృతప్రాము.
08-11-23 (14-11-23) న బర్లారెండుండి కె.
శేషరావు డి.ఎ.వి.యల్ గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.
“మీ చవనప్రాశవలన నాకధికమైనగుణము కనిపించి
నది. దహుచేసి రైత్యే పోర్చులుద్వారా మరి రెండుసీసా
లను పంపుడు.”
వెల 1 పాను రు 2-8-0. 1/2 పాను రు 1-8-0.
వి.పి. పోర్చుకింగుఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొరువారికి
మాక్యాలటాగు యుచితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన
గుణము తెలియగలదు.

దామోదర్ అందుకంపెనీ,
48, చైనాబజారువీధి, మద్రాసు.